

Namo tassa bhagavato arahato sammāsambuddhassa

Suttantapiṭaka

Samyuttanikāye

Sagāthāvaggapāli

Samgāyanassa pucchā vissajjanā

Pucchā – paṭhamamahāsaṃgītikāle āvuso dhammasaṃgāhakā mahākassapādayo mahātheravarā porāṇasamgītikārā paṭhamam vinayapiṭakam samgāyitvā tadanantaram suttantapiṭakam samgāyantā dīghanikāyañca majjhimanikāyañca samgāyitvā tadanantaram kiṁnāma pāvacanam samgāyiṁsu.

Vissajjanā – paṭhamamahāsaṃgītikāle bhante dhammasaṃgāhakā mahākassapādayo porāṇatheravarā paṭhamam vinayapiṭakam samgāyitvā tadanantaram suttantapiṭakam samgāyantā dīghanikāyañca majjhimanikāyañca samgāyitvā tadanantaram sattahi ca suttasahassehi sattahi ca suttasatehi dvāsaṭṭhiyā ca suttehi paṭimāṇḍitam bhāṇavārasataparimāṇam samyuttanikāyam nāma pāvacanam samgāyiṁsu.

Pucchā – samyuttanikāye ca āvuso sagāthāvaggo nidānavaggo khandhavaggo saṭṭayatanavaggo mahāvaggoti pañcasamyuttappakaraṇāni, tesu paṭhamam kataram samyuttappakaraṇam te samgāyiṁsu.

Vissajjanā – pañcasu bhante samyuttappakaraṇesu paṭhamam sagāthāvaggasamyuttappakaraṇam samgāyiṁsu.

Pucchā – sagāthāvaggepi āvuso devatāsamyuttādivasena ekādasasamyuttāni, tesu paṭhamam kataram samyuttam te samgāyiṁsu.

Vissajjanā – ekādasasu bhante samyuttesu paṭhamam devatāsamyuttam samgāyiṁsu.

Pucchā – devatāsamyuttepi āvuso naṭavaggādayo aṭṭha vaggā, oghatarāṇasuttādīni ca ekāsīti suttāni, tesu paṭhamam kataram vaggam katarañca suttam sagāyiṁsu.

Vissajjanā – aṭṭhasu bhante vaggesu paṭhamam naṭavaggam ekāsītiyā ca suttesu paṭhamam oghatarāṇasuttam samgāyiṁsu.

Sādhu sādhu āvuso, mayampi dāni tatoyeva paṭṭhāya samgītipubbaṅgamāni pucchanavissajjanakiccāni āvahitum samārabhāra.

Devatāsamyutta

Oghatarāṇasutta

Pucchā – tenāvuso bhagavatā jānatā passatā arahatā sammāsambuddhena oghatarāṇasuttam kattha kam ārabbha kismiṁ vatthusmiṁ kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvathhiyam bhante aññataram devatam ārabbha bhāsitam, aññatarā bhante devatā

abhikkantāya rattiya abhikkantavaṇṇā kevalakappam jetavanam obhāsetvā yena bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā bhagavantam abhivādetvā ekamantam atṭhāsi, ekamantam ṭhitā kho sā devatā bhagavantam etadavoca ‘‘katham nu tvam mārisa oghamatarī’’ti,

Tasmim bhante vatthusmim “apatiṭṭham khvāham āvuso anāyūham oghamatarim”ti, evam kho bhante bhagavatā bhāsitam.

Accentisutta

Pucchā – accentisuttam panāvuso bhagavatā kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante aññataram devatam ārabbha bhāsitam. Aññatarā bhante devatā bhagavantam etadavoca—

“Accenti kālā tarayanti rattiyo,
Vayoguṇā anupubbaṁ jahanti,
Etam bhayaṁ maraṇe pekkhamāno,
Puññāni kayirātha sukhāvahānī”ti—

Tasmim bhante vatthusmim –

“Accenti kālā tarayanti rattiyo,
Vayoguṇā anupubbaṁ jahanti,
Etam bhayaṁ maraṇe pekkhamāno,
Lokāmisam pajahe santipekkho”ti –

Evam kho bhante bhagavatā bhāsitam.

Sattisutta

Pucchā – sattisuttam panāvuso bhagavatā kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante aññataram devatam ārabbha bhāsitam, aññatarā bhante devatā bhagavantam etadavoca—

“Sattiyā viya omaṭṭho, ḍayhamānova matthake;
Kāmarāgappahānāya, sato bhikkhu paribbaje”ti—

Tasmim bhante vatthusmim—

Sattiyā viya omaṭṭho ḍayhamānova matthake;
Sakkāyadiṭṭhippahānāya, sato bhikkhu paribbajeti;

Evam kho bhante bhagavatā bhāsitam.

Sattiyā viya omaṭṭho, ḍayhamānova matthake;
Kāmarāgappahānāya, sato bhikkhu paribbaje –

Sattiyā viya omaṭṭho, ḍayhamānova matthake,
Sakkāyadiṭṭhippamānāya, sato bhikkhu paribbaje –

Jatāsutta

Pucchā – jaṭāsuttam panāvuso bhagavatā kattha kaṭṭārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante aññataram devatam ārabbha bhāsitam, aññatarā bhante devatā bhavagantam etadavoca –

“Anto jaṭā bahijaṭā, jaṭāya jaṭitā pajā;
Taṭṭam tam gotama pucchāmi, ko imam vijaṭaye jaṭa”’nti –

Tasmim bhante vatthusmim –

Sile patiṭṭhāya naro sapañño, cittam paññañca bhāvayam;
Ātāpī nipako bhikkhu, so imam vijaṭaye jaṭam.

Yesam rāgo ca doso ca, avijjā ca virājitā;
Khīṇāsavā arahanto, tesam vijaṭitā jaṭati;

Evaṁādinā bhante bhagavatā bhāsitam.

Sile patiṭṭhāya naro sapañño, cittam paññañca bhāvayam;
Ātāpī nipako bhikkhu, so imam vijaṭaye jaṭam –

Yesam rāgo ca doso ca, avijjā ca virājitā;
Khīṇāsavā arahanto, tesam vijaṭitā jaṭā –

Yattha nāmañca rūpañca, asesam uparujjhati;
Paṭigham rūpasaññā ca, etthesā chijjate jaṭā.

Accharāsutta

Pucchā – accharāsuttam panāvuso bhagavatā kattha kaṭṭārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante aññataram devaputtam ārabbha bhāsitam. Aññataro bhante devaputto bhagavantam etadavoca –

“Accharāgaṇasaṅghaṭṭham, pisāca gaṇasevitam;
Vanantaṭṭam mohanaṭṭam nāma, katham yātrā bhavissatī”ti.

Tasmim bhante vatthusmim –

“Ujuko nāma so maggo, abhayā nāma sā disā,
Ratho akūjano nāma, dhammadacakkehi samyuto.

Hirī tassa apālambo, satyassa parivāraṇam;

Dhammāham sārathim brūmi, sammādiṭṭhi purejavam.

Yassa etādisam yānam, itthiyā purisassa vā;
Sa ve etena yānena, nibbānasseva santike”ti.

Evam kho bhante bhagavatā bhāsitam.

Accharāgaṇasaṅghuṭham, pisācagaṇasevitam;
Vanantam mohanam nāma, katham yātrā bhavissati—

Jarāsutta

Pucchā – jarāsuttam panāvuso bhagavatā kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvathiyam bhante aññataram devatam ārabbha bhāsitam. Aññatarā bhante devatā bhagavantam etadavoca—

“Kim su yāva jarā sādhu, kim su sādhu patiṭṭhitam;
Kim su narānam ratanam, kim su corehi dūhara”nti.

Tasmim bhante vatthusmim—

“Sīlam yāva jarā sādhu, saddhā sādhu patiṭṭhitā;
Paññā narānam ratanam, puññam corehi dūhara”nti.

Evam kho bhante bhagavatā bhāsitam.

Kim su yāva jarā sādhu.

Kim su sādhu patiṭṭhitam.

Kim su narānam ratanam.

Kim su corehi dūharam.

Devaputtasamāyutta

Subrahmasutta

Pucchā – tenāvuso bhagavatā jānatā passatā arahatā sammāsambuddhena subrahmasuttam kattha kam ārabbha kismim vatthusmim katañca bhāsitam. Kīdiso ca tattha dhammapaṭiggāhakassa dhammassavanānisamso adhigato.

Vissajjanā – rājagahe bhante subrahmadevaputtam ārabbha bhāsitam. Subrahmā bhante devaputto marañabhayabhīto bhagavantam upasaṅkamitvā etadavoca—

“Niccam utrastamidam cittam, niccam ubbiggamidam mano;
Anuppannesu kicchesu, atho uppatitesu ca;
Sace atthi anutrastaṁ, tam me akkhāhi pucchito”ti—

Tasmim bhante vatthusmim.

“Nāññatra bojjā tapasā, nāññatrindriyasamvarā;
Nāññatra sabbanissaggā, sotthim passāmi pāṇina”nti.

Evaṁ kho bhante bhagavatā bhāsitam. Desanāpariyosāne ca bhante subrahmassa devaputtassa tasmiṁyeva āsane virajam vītamalam dhammacakkhum udapādi, “yamkiñci samudayadhammam, sabbam tam nirodhadhamma”nti.

Niccam utrastamidam cittam, niccam ubbiggamidam mano;
Anuppannesu kicchesu, atho uppatitesu ca;
Sace atthi anutrasta, tam me akkhāhi pucchito-hu—

Nāññatra bojjā tapasā, nāññatrindriyasamvarā;
Nāññatra sabbanissaggā, sotthim passāmi pāṇinam—

Rohitassutta

Pucchā – rohitassuttam panāvuso bhagavatā kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvathiyam bhante rohitassam devaputtam ārabbha bhāsitam. Rohitasso bhante devaputto bhagavantam etadavoca “yattha nu kho bhante na jāyati na jīyati na mīyati na cavati na upapajjati, sakkā nu kho so bhante gamanena lokassa anto nātum vā datthum vā pāpuṇitum vā”ti. Tasmim bhante vatthusmim “yattha kho āvuso na jāyati na jīyati na mīyati na cavati na upapajjati, nāham tam gamanena lokassa antam nāteyyam aṭheyyam patteyyanti vadāmī”ti evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam.

Kosalasamyutta

Daharasutta

Pucchā – daharasuttam panāvuso bhagavatā kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvathiyam bhante rājānam pasenadiṁ kosalam ārabbha bhāsitam. Rājā bhante pasenadi kosalo yena bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā bhagavatā saddhiṁ sammodi, ekamantam nisinno kho bhante rājā pasenadi kosalo bhagavantam etadavoca “bhavampi no gotamo ‘anuttaram sammāsambodhiṁ abhisambuddho’ti paṭijānātī”ti. Tasmin bhante vatthusmim “yañhi tam mahārāja sammā vadamānovadeyya ‘anuttaram sammāsambodhiṁ abhisambuddho’ti, mameva tam sammā vadamāno vadeyyā”ti evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam.

Tasmā hi paṇḍito poso, sampassam atthamattano;
Bhujāngamam pāvakañca, khattiyañca yasassinam;
Bhikkhuñca sīlasampannam, sammadeva samācare—

Attarakkhitasutta

Pucchā – attarakkhitasuttam panāvuso bhagavatā kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvathhiyam bhante rājānamyeva pasenadim kosalam ārabbha bhāsitam. Rājā bhante pasenadi kosalo bhagavantam upasaṅkamitvā “idha mayham bhante rahogatassa paṭisallīnassa evam cetaso parivitakko udapādi”ti evamādikam vacanam avoca. Bhagavā ca bhante evametam mahārāja evametam mahārājāti evamādinā vibhajitvā bhāsitam.

Kāyena samvaro sādhu, sādhu vācāya samvaro;
Manasā samvaro sādhu, sādhu, sabbattha samvaro;
Sabbattha samvuto lajjī, rakkhitoti pavuccati.

Appakasutta

Pucchā – appakasuttam panāvuso bhagavatā kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvathhiyam bhante rājānamyeva pasenadim kosalam ārabbha bhāsitam. Rājā bhante pasenadi kosalo bhagavantam upasaṅkamitvā “idha mayham bhante rahogatassa paṭisallīnassa evam cetaso parivitakko udapādi appakā te sattā lokasmim, ye ulāre ulāre bhoge labhitvā na ceva majjanti na ca pamajjanti, na ca kāmesu gedham āpajjantī”ti evamādikam vacanam avoca. Bhagavā ca bhante “evametam mahārāja evametam mahārājā”ti evamādinā appakasuttam bhāsitam.

Mallikāsutta

Pucchā – mallikāsuttam panāvuso bhagavatā kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvathhiyam bhante rājānamyeva pasenadim kosalam ārabbha bhāsitam. Rājā bhante pasenadi kosalo mallikam devim etadavoca “atthi nu kho te mallike kocañño attanā piyataro”ti. Tasmim vatthusmim sabbādisā anuparigamma cetasati evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam.

Sabbā disā anuparigamma cetasā, nevajjhagā piyataramattanā kvaci. Evam piyo puthu attā paresam, tasmā na himse paramattakāmo—

Sattajaṭilasutta

Pucchā – tenāvuso bhagavatā...pe... sammāsambuddhena sattajaṭilasuttam kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvathhiyam bhante rājānam pasenadim kosalam ārabbha bhāsitam. Rājā bhante pasenadi kosalo acirapakkantesu sattasu ca jaṭilesu sattasu ca nigaṇṭhesu sattasu ca acelakesu sattasu ca ekasātakesu sattasu ca paribbājakesu yena bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā bhagavantam abhivādetvā ekamantam nisidi, ekamantam nisinno kho bhante rājā pasenadi kosalo bhagavantam etadavoca “ye te bhante loke arahanto vā arahattamaggam vā samāpannā, ete tesam aññatarā”ti. Tasmim bhante vatthusmim “dujjānam kho etam mahārāja tayā gihinā kāmabhoginā puttasaṁbādhasayanaṁ ajjhāvasantena kāsiṇacandanaṁ pacchanubhontena mālāgandhavilepanaṁ dhārayantena jātarūparajataṁ sādiyantena “ime vā arahanto, ime vā arahattamaggam samāpannā”ti evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam.

Na vaṇṇarūpena naro sujāno, na vissase ittaradassanena;
Susaññatānañhi viyañjanena, asaññatā lokamimam caranti.

Patirūpako mattikākuṇḍalova, lohadḍhamāsova suvaṇṇachanno;
Caranti loke parivārachannā, anto asuddhā bahisobhamānā-hū

Pañcarājasutta

Pucchā – pañcarājasuttam panāvuso bhagavatā kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvathiyam bhante rājānamyeva pasenadiṁ kosalam ārabbha bhāsitam. Rājā bhante pasenadi kosalo bhagavantam etadavoca “kim nu kho bhante kāmānam agga”nti. Tasmiṁ bhante vatthusmim “manāpapariyantam khvāham mahāraja pañcasu kāmaguṇesu agganti vadāmi”ti evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam.

Idha bhante amhākam pañcannaṁ rājūnam pañcahi kāmaguṇehi samappitānam samaṅgībhūtānam paricārayamānānam ayamantarākathā udapādim ‘kim nu kho kāmānam agga’nti—

Padumam yathā kokanadam sugandham, pāto siyā phullamavītagandham. Aṅgrasam passa virocāmānam, tapantamādiccamivantālakkhe—

Dutiyaaputtakasutta

Pucchā – dutiyaaputtakasuttam panāvuso bhagavatā kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvathiyam bhante rājānamyeva pasenadiṁ kosalam ārabbha bhāsitam. Rājā bhante pasenadi kosalo bhagavantam upasaṅkamitvā “idha bhante sāvathiyam sethi gahapati kālaṅkato, tamaham aputtakam sāpateyyam rājantepuram atiharitvā āgacchāmī”ti evamādikam vacanam avoca. Bhagavā ca bhante “evametam mahāraja, evametam mahāraja, bhūtapubbaṁ so mahāraja sethi gahapati taggarasikhī nāma paccekasambuddham piṇḍapātena paṭipādesī”ti evamādinā tassa sethissa gahapatissa atītam vatthum āharitvā pariyosāne catūhi gāthāhi bhāsitam.

Dhaññam dhanam rajataṁ jātarūpam, pariggahaṁ vāpi yadatthi kiñci,
Dāsā kammakarā pessā, ye cassa anujīvino.

Sabbam nādāya gantabbam, sabbam nikhippagāminam;
Yañca karoti kāyena, vācāya udacetasā.

Tañhi tassa sakam hoti, tamva ādāya gacchatī;
Tamvassa anugam hoti, chāyāva anapāyinī.

Tasmā kareyya kalyāṇam, nicayam samparāyikam;
Puññāni paralokasmim, patiṭṭhā honti pāṇinam –

Mārasamyutta

Tapokammasutta

Pucchā – tapokammasuttam panāvuso bhagavatā jinena kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – uruvelāyam bhante māram pāpimantam ārabbha bhāsitam. Māro bhante pāpimā bhagavantam upasaṅkamitvā gāthāya ajjhabhāsi.

“Tapokammā apakkamma, yena sujjhanti māṇavā;
Asuddho maññasi suddho, suddhimaggā aparaddho”ti.

Tasmim bhante vatthusmim—

“Anattasam̄hitam ñatvā, yam kiñci amaram tapam;
Sabbam natthāvaham hoti, phiyārittamva dhammani;
Sīlam samādhi paññañca, maggam bodhāya bhāvayam;
Pattosmi paramam suddhim, nihato tvamasi antakā”ti.

Evaṁ kho bhante bhagavatā jinena bhāsitam.

Tapokammā apakkamma, ye na sujjhanti māṇavā;
Asuddho maññasi suddho, suddhimaggā aparaddho—

Anatthasam̄hitam utvā, yañkiñci amaram tapam;
Sabbam natthāvaham hoti, phiyārittamva dhammani;

Hatthirājavaññasutta

Pucchā – hatthirājavaññasuttam panāvuso bhavagatā jinena kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – uruvelāyam bhante mārakañyeva pāpimantam ārabbha bhāsitam. Māro bhante pāpimā bhagavato bhayaṁ chambhitattam lomahamṣam uppādetukāmo mahantam hatthirājavañnam abhinimminityā yena bhagavā tenupasaṅkami.

Tasmim bhante vatthusmim—

“Sam̄saram dīghamaddhānam, vañnam katvā subhāsubham;
Alam te tena pāpima, nihato tvamasi antakā”ti.

Evaṁ kho bhante bhagavatā jinena bhāsitam.

Sam̄saram dīghamaddhānam, vañnam katvā subhāsubham,
Alam te tena pāpima, nihato tvamasi antaka –

Bhikkhunīsam̄yutta

Ālavikāsutta

Pucchā – idāni āvuso bhikkhunī samyuttam pucchāmi, yam tassa bhagavato arahato sammāsambuddhassa sāvikāhi therīhi attano

Ca buddhasāsanassa ca yathābhūtam guṇam pakāsetvā bhāsitam. Tatthāvuso paṭhamam porānakehi mahākassapādīhi dhammasaṅgāhakehi theravarehi saṅgītam ālavikāsuttam kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kena kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante māram pāpimantam ārabbha ālavikāya bhikkhuniyā bhāsitam. Māro bhante pāpimā ālavikāya bhikkhuniyā bhayam chambhitattam lomahamsam uppādetukāmo vivekamhā cāvetukāmo ālavikam bhikkhuniṁ gāthāya ajjhabhāsi–

“Natthi nissaraṇam loke, kiṁ vivekena kāhasi;
Bhuñjassa kāmaratiyo, māhu pacchānutāpinī”ti.

Tasmim bhante vatthusmim–

“Atthi nissaraṇam loke, paññāya me suphussitam;
Pamattabandhu pāpima, na tvam jānāsi tam padam;
Sattisūlūpamā kāmā, khandhāsam adhikuṭtanā;
Yaṁ tvam kāmaratim brūsi, arahi mayha sā ahū”ti.

Evam kho bhante ālavikāya bhikkhuniyā bhāsitam.

Natthi nissaraṇam loke, kiṁ vivekena kāhasi;
Bhuñjassu kāmaratiyo, māhu pacchānutāpinī-hu–

Atthi nissaraṇam loke, paññāya me suphussitam;
Pamattabandhu pāpima, na tvam jānāsi tam padam.

Sattisūlūpamā kāmā, khandhāsam adhikuṭtanā;
Yaṁ tvam kāmaratim brūsi, arati mayha sā ahu–

Somāsutta

Pucchā – somāsuttam panāvuso kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kena kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyameva bhante andhavane māram pāpimantam ārabbha somāya bhikkhuniyā bhāsitam. Māro bhante pāpimā somāya bhikkhuniyā bhayam chambhitattam lomahamsam uppādetukāmo samādhimhā cāvetukāmo somaṁ bhikkhuniṁ gāthāya ajjhabhāsi.

“Yaṁ tam isīhi patabbam, thānam durabhisambhavam;
Na tam dvaṅgulapaññāya, sakkā pappotumithiyā”ti.

Tasmim bhante vatthusmim–

“Itthibhāvo kiṁ kayirā, cittamhi susamāhite;
Ñāṇamhi vattamānamhi, sammā dhammam vipassato;
Yassa nūna siyā evam, itthāham purisoti vā;
Kiñci vā pana aññasmi, tam māro vattumarahatī”ti.

Evam kho bhante somāya bhikkhuniyā ariyasāvikāya bhāsitam.

Yaṁ tam isīhi patabbam, thānam durabhisambhavam;
Na tam dvaṅgulapaññāya, sakkā pappotumithiyā–

Itthi bhāvo kiṁ kayirā, cittamhi susamāhite;
Ñāṇamhi vatta mānamhi, sammā dhammam vipassato.

Yassa nūna siyā evam, itthāham purisoti vā;
Kiñci vā pana aññasmi, tam māro vattumarahati.

Kisāgotamīsutta

Pucchā – tatthāvuso kisāgotamīsuttam kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kena kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyamyeva bhante andhavane māram pāpimantam ārabbha kisāgotamiyā bhikkhuniyā theriyā bhāsitam. Māro bhante pāpimā kisāgotamiyā bhikkhuniyā bhayaṁ chambhitattam lomahaṁsam uppādetukāmo samādhimhā cāvetukāmo kisāgotamim bhikkhuniṁ gāthāya ajjhabhāsi—

“Kiṁ nu tvam mataputtāva, ekamāsi rudammukhī;
Vanamajjhagatā ekā, purisam nu gavesasi”ti.

Tasmim bhante vatthusmim—

Accantaṁ mataputtāmhi, purisā ekadantikā;
Na socāmi na rodāmi, na tam bhāyāmi āvuso.

Sabbattha vihatā nandī, tamokkhandho padālito;
Jetvāna maccuno senam, viharāmi anāsavā”ti.

Evam kho bhante kisāgotamiyā bhikkhuniyā bhāsitam.

Kim nu tvam mataputtāva, ekamāsi rudammukhī;
Vanamajjhagatā ekā, purisam nu gasesasi-hu—

Accantaṁ mataputtāmhi, purisā etadantikā;
Na socāmi na rodāmi, na tam bhāyāmi āvuso.

Sabbattha vihatā nandī, tamokkhandho padālito;
Jetvāna maccuno senam, viharāmi anāsavā.

Uppalavaṇṇasutta

Pucchā – tatthāvuso porānehi samgītikāramahātheravarehi samgītam uppalavanaṇasuttam kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kena kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyamyeva bhante andhavane māram pāpimantam ārabbha uppalavanaṇāya bhikkhuniyā bhāsitam. Māro bhante pāpimā uppalavanaṇāya bhikkhuniyā bhayaṁ chambhitattam lomahaṁsam uppādetukāmo samādhimhā cāvetukāmo uppalavanaṇam bhikkhuniṁ gāthāya ajjhabhāsi—

“Supupphitaggam upagamma bhikkhuni, ekā tuvam tiṭṭhasi sālamūle. Na catthi te dutiyā vanṇadhātu, bāle na tvam bhāyasi dhuttakāna”nti.

Tasmim bhante vatthusmim—

“Sataṁ sahassānipi dhuttakānam,
Idhāgatā tādisakā bhaveyyum;

Lomam na iñjāmi na santasāmi,
Na māra bhāyāmi tamekikāpi.

Esā antaradhāyāmi, kucchim vā pavisāmi te;
Pakhumantarikāyampi, tiñthantim mām na dakkhasi.

Cittasmiñ vasībhūtāmhi, iddhipādā subhāvitā;
Sabbabandhanamuttāmhi, na tam bhāyāmi āvuso”’ti.

Evañ kho bhante uppalavaññāya bhikkhuniyā bhāsitam.

Cālāsutta

Pucchā – tatthāvuso cālāsuttam kattha kam ārabbha kismiñ vatthusmiñ kena kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante andhavane māramyeva pāpimantam ārabbha cālāya bhikkhuniyā ariyasāvikāya bhāsitam. Māro bhante pāpimā cālam bhikkhuniñ upasañkamitvā etadavoca “kim nu tvam bhikkhuni na rocesi”’ti. Jātim khvāham āvuso na rocem”’ti.

Kim nu jātim na rocesi, jāto kāmāni bhuñjati;
Ko nu tam idamādapayi, jātim mā roca bhikkhunīti.

Tasmiñ bhante vatthusmiñ—

Jātassa marañam hoti, jāto dukkhāni phussati;
Bandham vadham pariklesam, tasmā jātim na rocaye.

Buddho dhammadadesesi, jātiyā samatikkamañ;
Sabbadukkhappahānāya, so mam sacce nivesayi.

Ye ca rūpūpagā sattā, ye ca arūpaññhāyino;
Nirodham appajānantā, āgantāro punabbhavanti.

Evañ kho bhante cālāya bhikkhuniyā bhāsitam.

Kim nu jātim na rocesi, jāto kāmāni bhuñjati;
Ko nu tam idamādapayi, jātim mā roca bhikkhunī.

Jātassa marañam hoti, jāto dukkhāni phussati;
Bandham vadham pariklesam, tasmā jātim na rocaye.

Buddho dhammadadesesi, jātiyā samatikkamañ;
Sabbadukkhappahānāya, so mam sacce nivesayi.

Selāsutta

Pucchā – tatthāvuso selāsuttam kattha kam ārabbha kismiñ vatthusmiñ kena kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante māramyeva pāpimantam ārabbha selāya bhikkhuniyā ariyasāvikāya bhāsitam. Māro bhante pāpimā selāya bhikkhuniyā bhayañ chambhitattam lomahañsam

uppādetukāmo samādhimhā cāvetukāmo selam bhikkhunim gāthāya ajjhabhāsi–

Kenidam pakataṁ bimbam, kvanu bimbassa kārako;
Kvanu bimbam samuppannam, kvanu bimbam nirujjhati.

Tasmim bhante vatthusmim–

Nayidam attakataṁ bimbam, nayidam parakataṁ agham;
Hetum paṭicca sambhūtam, hetubhaṅgā nirujjhati.

Evamādinā bhante selāya bhikkhuniyā bhāsitam.

Kenidam pakataṁ bimbam, kvanu bimbassa kārako;
Kvanu bimbam samuppannam, kvanu bimbam nirujjhati-hu–

Nayidam attakataṁ bimbam, nayidam parakataṁ agham;
Hetum paṭicca sambhūtam, hetubhaṅgā nirujjhati.

Vajirāsutta

Pucchā – tatthāvuso porāṇakehi mahākassapādīhi dhammasaṃgāhakatheravarehi saṃgītam vajirāsuttam kattha kam ārabba kena kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante māram pāpimantam ārabba vajirāya theriyā bhikkhuniyā bhāsitam. Māro bhante pāpimā purimanayeneva vajiram bhikkhunim gāthāya ajjhabhāsi–

Kenāyam pakato satto, kuvam sattassa kārako,
Kuvam satto samuppanno, kuvam satto nirujjhati.

Tasmim bhante vatthusmim–

Kim nu sattoti paccesi, māradiṭṭhigataṁ nu te;
Suddhasaṅkhārapuñjoyam, nayidha sattupalabbhati.

Yathā hi aṅgasambhārā, hoti saddo ratho iti;
Evaṁ khandhesu santesu, hoti sattoti sammuti.

Dukkhameva hi sambhoti, dukkham tiṭṭhati veti ca,
Nāññatra dukkhā sambhoti, nāññam dukkhā nirujjhati.

Evaṁ kho bhante vajirāya bhikkhuniyā bhāsitam.

Kenāyam pakato satto, kuvam sattassakārako;
Kuvam satto samuppanno, kuvam satto nirujjhati-hu–

Kim nu sattoti paccesi, māra diṭṭhigataṁ nu te;
Suddhasaṅkhārapuñjoyam, nayidha sattupalabbhati.

Brahmasaṃyutta

Gāravasutta

Pucchā – brahmasam̄yutte āvuso porānehi mahākassapatherādīhi dhammasam̄gāhakatheravarehi dutiyam̄ sam̄gītam̄ gāravasuttam̄ kattha kathañca samuppannam̄.

Vissajjanā – uruvelāyam̄ bhante samuppannam̄. Bhagavā bhante uruvelāyam̄ viharati najā nerañjarāya tīre ajapālanigrodhamūle paṭhamābhisaṃbuddho. Atha kho bhagavato rahogatassa paṭisallīnassa evam̄ cetaso parivitakko udapādi “dukkham̄ kho agāravo viharati appatisso, kam̄ nu khvāham̄ samaṇam̄ vā brāhmaṇam̄ vā sakkatvā garum̄ katvā upanissāya vihareyya”’nti.

Atha kho bhante bhagavato etadahosi “aparipuṇṇassa kho sīlakkhandhassa pāripūriyā aññam̄ samaṇam̄ vā brāhmaṇam̄ vā sakkatvā garum̄ katvā upanissāya vihareyyum, na kho panāham̄ passāmi sadevake loke samārake sabrahmake sassamaṇabrahmaṇiyā pajāya sadevamanussāya attanā sīlasampannataram̄ aññam̄ samaṇam̄ vā

Brāhmaṇam̄ vā, yamahaṇam̄ sakkatvā garum̄ katvā upanissāya vihareyyum.

Aparipuṇṇassa kho samādhikkhandhassa;
Aparipuṇṇassa kho paññākkhandhassa;
Aparipuṇṇassa kho vimuttikkhandhassa.

Aparipuṇṇassa kho vimuttiñāṇadassananakkhandhassa pāripūriyā aññam̄ samaṇam̄ vā brāhmaṇam̄ vā sakkatvā garum̄ katvā upaninissāya vihareyyam̄. Na kho panāham̄ passāmi sadevake loke samārake sabrahmake sassamaṇabrahmaṇiyā pajāya sadevamanussāya attanā vimuttiñāṇadassanasampannataram̄ aññam̄ samaṇam̄ vā brāhmaṇam̄ vā, yamahaṇam̄ sakkatvā garum̄ katvā upanissāya vihareyyam̄. Yamnūnāham̄ yvāyam̄ dhammo mayā abhisambuddho, tameva dhammam̄ sakkatvā garum̄ katvā upanissāya vihareyya”’nti. Evam̄ kho bhante bhagavato cetaso parivitakkavasena uppannaṁ.

Ye ca atītā sambuddhā, ye ca buddhā anāgatā;
Yo cetarahi sambuddho, bahūnaṁ sokanāsano;
Sabbe saddhammagaruno, vihamṣu viharanti ca;
Tathāpi viharissanti, esā buddhāna dhammatā.

Tasmā hi attakāmena, mahattamabhikāñkhata;
Saddhammo garukātabbo, saram̄ buddhāna sāsanam̄.

Aññaratabrahmasutta

Pucchā- tatthāvuso porānekehi mahākassapādīhi dhammasam̄gāhakatheravarehi paṭhamam̄ sam̄gītam̄ aññatarabrahmasuttam̄ kattha kam̄ ārabba kismim̄ vatthusmim̄ kena kathañca bhāsitam̄.

Vissajjanā – brahmaloke bhante aññataram̄ brahmānam̄ ārabba āyasmatā mahāmoggallānattherena bhāsitam̄. Aññatarassa bhante brahmuno evarūpam̄ pāpakam̄ diṭṭhigataṁ uppannaṁ hoti “natthi so samaṇo vā brāhmaṇo vā, yo idha āgaccheyyā”’ti. Tasmim̄ bhante vatthusmim̄-

Ajjāpi te āvuso sā diṭṭhi, yā te diṭṭhi pure ahu;
Passasi vītvattantam̄, brahmaloke pabhassaranti;
Evam̄ kho bhante āyasmatā mahāmoggallānattherena bhāsitam̄.

Ajjāpi te āvuso sā diṭṭhi, yā te diṭṭhi pure ahu;

Passasi vītvattanta, brahmaloke pabhassaram-hu—

Na me mārisa sā diṭṭhi, yā me diṭṭhi pure ahu;
Passāmi vītvattantam, brahmaloke pabhassaram;
Svāham ajja katham vajjam, aham niccomhi sassato hu—

Tevijjā iddhipattā ca, cetopariyāya kovidā;
Khīṇasavā arahanto, bahū buddhassa sāvakā-hu—

Aruṇavatīsutta

Pucchā – tatthāvuso aruṇavatīsuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante sambahule bhikkhū ārabbha “bhūtapubbaṁ bhikkhave rājā ahosi aruṇavā nāma. Rañño kho pana bhikkhave aruṇavato aruṇavatī nāma rājadhānī ahosī”ti evamādinā bhante bhagavatā aruṇavatī suttam bhāsitam.

Ārambhatha nikkamatha, yuñjatha buddhasāsane;
Dhunātha maccuno senam, nañgāramva kuñjaro;
Yo imasmim dhammadvinaye, appamatto vihassati;
Pahāya jāti saṃsāram, dukkhassantam karissati-hu—

Brāhmaṇasamāyutta

Dhanañjānīsutta

Pucchā – brāhmaṇasamāyutte āvuso pañhamam saṃgītam dhanañjānīsuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – rājagahe bhante bhāradvājagottam brāhmaṇam ārabbha bhāsitam. Bhāradvājagotto bhante brāhmaṇo bhagavantam upasaṅkamitvā gāthāya ajjhabhāsi.

“Kim su chetvā sukham seti,
Kim su chetvā na socati;
Kissassu ekadhammassa,
Vadham rocesi gotamā”ti—

Tasmim bhante vatthusmim—

“Kodham chetvā sukham seti;
Kodham chetvā na socati;
Kodhassa visamūlassa,
Madhuraggassa brāhmaṇa;
Vadham ariyā pasamṣanti,
Tañhi chetvā na socatī”ti;

Evaṁ kho bhante bhagavatā bhāsitam.

Kim su chetvā sukhamseti, kim su chetvā na socati;
Kissassu ekadhammassa, vadham rocesi gotama—

Pucchā – imañca panāvuso dhammadesanam sutvā bhāradvājagotto brāhmaṇo imasmiñ dhammadvinaye pasanno kīdisam̄ pasannākāramakāsi, kīvattakañca attham̄ sampādesi.

Vissajjanā – imañca pana bhante dhammadesanam sutvā bhāradvājagotto brāhmaṇo “abhippantam bho gotama, abhippantam bho gotama, seyyathāpi bho gotama nikkujjitam vā ukkujjeyya, pāticchannam vā vivareyya, mūlhassa vā maggam ācikkheyya, andhakāre vā telapajjotam dhāreyya cakkhumanto rūpāni dakkhantī”ti evamādinā bhante imasmiñ dhammadvinaye pasanno pasannākāramakāsi. Imañca pana bhante dhammadesanam sutvā bhāradvājagotto brāhmaṇo bhagavato santike pabbajjam̄ upasampadam̄ yācitvā acirūpasampanno yāva arahattam̄ sampādesi.

Akkosasutta

Pucchā – akkosakabhāradvājasuttam̄ panāvuso bhagavatā kattha kam̄ ārabbha kismiñ vatthusmiñ kathañca bhāsitam̄.

Vissajjanā – rājagahe bhante akkosakabhāradvājam̄ brāhmaṇam̄ ārabbha bhāsitam̄. Akkosakabhāradvājo bhante brāhmaṇo bhagavantam̄ upasaṅkamitvā asabbhāhi pharusāhi vācāhi bhagavantam̄ akkosati paribhāsatī. Tasmīm̄ bhante vatthusmiñ “tam̄ kiñ maññasi brāhmaṇa, api nukho te āgacchanti mittāmaccā ñātisālohitā atitiyo”ti evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam̄.

Akkodhassa kuto kodho,
Dantassa samajīvino;
Sammadaññā vimuttassa,
Upasantassa tādino.

Tasseva tena pāpiyo,
Yo kuddham̄ paṭikujjhati;
Kuddham̄ appaṭikujjhanto,
Saṅgāmam̄ jeti dujjayam̄.

Ubhinnamattham̄ carati,
Attano ca parassa ca;
Param̄ saṅkupitam̄ ñatvā,
Yo sato upasammati.

Ubhinnam̄ tikicchantānam̄,
Attano ca parassa ca;
Janā maññanti bāloti,
Ye dhammassa akovidā.

Pucchā – imañca panāvuso dhammadesanam sutvā akkosakabhāradvājo brāhmaṇo imasmiñ dhammadvinaye pasanno kīdisam̄ pasannākāramakāsi. Kīvattakañca attham̄ sampādesi.

Vissajjanā – imañca pana bhante dhammadesanam sutvā akkosakabhāradvājo brāhmaṇo “abhippantam bho gotama, abhippantam bho gotamā”ti evamādinā imasmiñ dhammadvinaye pasanno pasannākāramakāsi. Yāva arahattā ca pana mahantam̄ attham̄ sampādesi.

Bahudhītarasutta

Pucchā – tenāvuso bhagavatā jānatā...pe... sammāsambuddhena brāhmaṇasamāyutte bahudhītarasuttam̄ kattha kam̄ ārabbha kismiñ vatthusmiñ kathañca bhāsitam̄.

Vissajjanā – kosalesu bhante aññatarasmiṁ vanasaṇde aññataram bhāradvājagottam brāhmaṇam ārabbha bhāsitam. Aññataro bhante bhāradvājagotto brāhmaṇo goṇe naṭhe pariyesanto bhagavato santike imā gāthāyo abhāsi.

‘Na hi nūnimassa samanassa, balībaddā catuddasa;
Ajjasaṭṭhim na dissanti, tenāyam samaṇo sukhī;
Na hi nūnimassa samanassa, tilākhettasmi pāpakā;
Ekapaṇṇā dupaṇṇā ca, tenāyam samaṇo sukhī.

(Peyyāla)

Na hi nūnimassa samanassa, paccūsamhi iṇāyikā;
Detha dethāti codenti, tenāyam samaṇo sukhī’ti.

Tasmim bhante vatthusmim—

Na hi mayhaṇ brāhmaṇa, balībaddā catuddasa;
Ajjasaṭṭhim na dissanti, tenāham brāhmaṇā sukhī;
Na hi mayhaṇ brāhmaṇa, tilākhettasmi pāpakā;
Ekapaṇṇā dupaṇṇā ca, tenāham brāhmaṇā sukhī.

(Peyyāla)

Na hi mayhaṇ brāhmaṇa, paccūsamhi iṇāyikā;
Detha dethāti codenti, tenāham brāhmaṇā sukhīti.

Evaṁ kho bhante bhagavatā bhāsitam.

(1)

Na hi nūnimassa samanassa, balībaddā catuddasa;
Ajjasaṭṭhim na dissanti, tenāham samaṇo sukhī.

(2)

Na hi nūnimassa samanassa, tilākhettasmi pāpakā;
Ekapaṇṇā dupaṇṇā ca, tenāyam samaṇo sukhī.

(3)

Na hi nūnimassa samanassa, tucchakotthasmi mūsikā;
Ussolhikāya naccanti, tenāyam samaṇo sukhī.

(4)

Na hi nūnimassa samanassa, santhāro sattamāsiko;
Uppātakēhi sañchanno, tenāyam samaṇo sukhī.

(5)

Na hi nūnimassa samaṇassa, vidhavā satta dhītarō;
Ekaputtā duputtā ca, tenāyam̄ samaṇo sukhī.

(6)

Na hi nūnimassa samaṇassa, piṅgalā tilakāhatā;
Sottam̄ pādena bodheti, tenāyam̄ samaṇo sukhī.

(7)

Na hi nūnimassa samaṇassa, paccūsamī ināyikā;
Dethā dethāti codenti, tenāyam̄ samaṇo sukhī.

(1)

Na hi mayhaṁ brāhmaṇa, balībaddā catuddasa;
Ajjasaṭṭhim̄ na dissanti, tenāham̄ brāhmaṇā sukhī.

(2)

Na hi mayhaṁ brāhmaṇa, tilākhettasmi pāpakā;
Ekapaṇṇā dupaṇṇā ca, tenāham̄ brāhmaṇā sukhī.

(3)

Na hi mayhaṁ brāhmaṇa, tucchakotthasmi mūsikā;
Ussolhīkāya naccanti, tenāham̄ brāhmaṇā sukhī.

(4)

Na hi mayhaṁ brāhmaṇa, santhāro sattamāsiko;
Uppātkehi sañchanno, tenāham̄ brāhmaṇā sukhī.

(5)

Na hi mayhaṁ brāhmaṇa, vidhavā satta dhītarō;
Ekaputtā duputtā ca, tenāham̄ brāhmaṇā sukhī.

(6)

Na hi mayhaṁ brāhmaṇa, piṅgalā tilakāhatā;
Sottam̄ pādena bodheti, tenāham̄ brāhmaṇā sukhī.

(7)

Na hi mayhaṁ brāhmaṇa, paccūsamī ināyikā;
Dethā dethāti codenti, tenāham̄ brāhmaṇā sukhī.

Pucchā – imañca panāvuso dhammadesanam̄ sutvā so bhāradvājagotto brāhmaṇo imasmim̄ dhammadvinaye pasanno kīdisam̄ pasannākāramakāsi. Kīva mahantañca imasmim̄ dhammadvinaye attham̄

sampādesi.

Vissajjanā – imañca pana bhante dhammadesanam sutvā so bhāradvājagotto brāhmaṇo “abхikkantam bho gotama abхikkantam bho gotama, seyyathāpi bhogotama, nikujjitaṁ vā ukkujjeyya, paṭicchannam vā vivareyya, mūlhassa vā maggam ācikkheyra, andhakāre vā telapajjotam dhāreyya, cakkhumanto rūpāni dukkhanti”ti evamādinā imasmi dhammadvinaye pasanno pasannākāramakāsi. Bhagavato ca santike “labheyyāhaṁ bhoto gotamassa santike pabbajam, labheyyam upasampada”nti evamādinā pabbajjam upasampadaṁ yācitvā acirūpasampanno yāva arahattā mahantam visesam sampādesi.

Kasibhāradvājasutta

Pucchā – tatthāvuso ekādasamam mahākassapādīhi porāṇadhammasaṅgāhakatherehi saṅgītam kasibhāradvājasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – magadhesu bhante dakkhiṇāgirisimim ekanālāyam brāhmaṇagāme kasibhāradvājam brāhmaṇam ārabbha bhāsitam. Kasibhāradvājo bhante brāhmaṇo bhagavantam gāthāya ajjhabhāsi.

“Kassako patijānāsi, na ca passāmi te kasim. Kassako pucchito brūhi, kathaṁ jānemu tam kasi”nti. Tasmim bhante vatthusmim–

“Saddhā bījam tapo vuṭṭhi, paññā me yuganaṅgalam;
Hirī īsā mano yottam, sati me phālapācanam.

Kāyagutto vacīgutto, āhāre udare yato;
Saccam karomi niddānam, soraccaṁ me pamocanam.

Vīriyam me dhuradhorayham, yogakkhemādhivāhanam;
Gacchati anivattantam, yattha gantvā na socati.

Evamesā kasī kaṭṭhā, sā hoti amatapphalā;
Etam kasim kasitvāna, sabbadukkhā pamuccati”ti.

Evam kho bhante bhagavatā bhāsitam.

Kassako patijānāsi, na ca passāmi te kasim;
Kassako pucchito brūhi, kathaṁ jānemu tam kasim.

Saddhā bījam tapo vuṭṭhi, paññā me yuganaṅgalam;
Hirī īsā mano yottam, sati me phālapācanam.

Pucchā – imañca panāvuso dhammadesanam sutvā so kasibhāradvājo brāhmaṇo imasmiṁ dhammadvinaye pasanno kīdisam pasannākāramakāsi.

Vissajjanā – imañca pana bhante dhammadesanam sutvā kasibhāradvājo brāhmaṇo “abхikkantam bho gotama, abхikkantam bho gotamā”tievamādinā imasmiṁ dhammadvinaye pasanno pasannākāramakāsi.

Seyyathāpi bho gotama ukkujjitaṁ vā nikujjeyya.

Udayasutta

Pucchā – udayasuttam panāvuso bhagavatā kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvathiyam bhante udayam brāhmaṇam ārabbha bhāsitam. Udayo bhante brāhmaṇo bhagavantam etadavoca “pakaṭṭhakoyam samaṇo gotamo punappunam āgacchatī”ti. Tasmiṁ bhante vatthusmim—

Punappunañceva vapanti bījam, punappunam vassati devarājā;
Punappunam khettam kasanti kassakā, punappunam dhaññamupeti raṭṭham.

Evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam.

Punappunam ceva vapanti bījam, punappunam vassati deva rājā;
Punappunam khettam kasanti kassakā, punappunam dhaññamupeti raṭṭham.

Punappunam yācakā yācayanti, punappunam dānapatī dadanti;
Punappunam dānapatī daditvā, punappunam saggamupeti ṭhānam.

Punappunam khīranikā duhanti, punappunam vaccho upeti mātaram;
Punappunam kilamati phandati ca, punappunam gabbhamupeti mando.

Punappunam jāyati mīyati ca, punappunam sivathikam haranti;
Maggañca laddhā apunabbhavāya, na punappunam jāyati bhūripañño-hu—

Mātuposakasutta

Pucchā – mātuposakasuttam panāvuso bhagavatā kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvathiyam bhante mātuposakam brāhmaṇam ārabbha bhāsitam. Mātuposako bhante brāhmaṇo bhagavantam etadavoca “ahañhi bho gotama dhammena bhikkham pariyesāmi, dhammena bhikkham pariyesitvā mātāpitaro posemi, kaccāham bho gotama evamkārī kiccakārī homī”ti, tasmiṁ bhante vatthusmim “taggha tvañ brāhmaṇa evamkārī kiccakārī hosi, yo kho brāhmaṇa dhammena bhikkham pariyesati, dhammena bhikkham pariyesitvā mātāpitaro poseti, bahum so puññam pasavatī”ti evamādinā bhante bhagavatā bhāsitā.

Yo mātaram vā pitaram vā, macco dhammena posati;
Tāya nam pāricariyāya, mātāpitūsu paṇḍitā;
Idheva nam pasamṣanti, pecca sagge pamodati—

Khomadussasutta

Pucchā – tenāvuso bhagavatā...pe... sammāsambuddhena brāhmaṇasamyutte khomadussasuttam kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sakkesu bhante khomadusse nāma sakyānam nigame khomadussake brāhmaṇagahapatike ārabbha bhāsita, khomadussakā bhante brāhmaṇagahapatikā bhagavantam etadavocum “ke ca muṇḍakā samaṇakā, ke ca sabhādhammam jānissantī”ti.

Tasmim bhante vatthusmim—

“Nesā sabhā yattha na santi santo,
Santo na te ye na vadanti dhammam;
Rāgañca dosañca pahāya moham,
Dhammam vadantā ca bhavanti santo”ti.

Evam kho bhante bhagavatā bhāsitam.

Nesā sabhā yattha nasanti santo,
Santo na te ye na vadanti dhammam;
Rāgañca dosañca pahāya moham,
Dhammam vadantā ca bhavanti santo—

Vaṅgīsasamyutta

Ānandasutta

Pucchā – vaṅgīsasamyutte panāvuso catuttham samīgītam ānandasuttam katthakam ārabba kismim vatthusmim kena kathañca bhāsitam.

Vissajjana – sāvathiyam bhante āyasmantaṁ vaṅgīsattheram ārabba āyasmatā ānandattherena dhammabhaṇḍāgārikena bhāsitam. Āyasmatā bhante vaṅgīso āyasmantaṁ ānandaṁ gāthāya ajjhabhāsi—

“Kāmarāgena ḍayhāmi, cittam me pariḍayhati;
Sādhu nibbāpanaṁ brūhi, anukampāya gotamā”ti.

Tasmim bhante vatthusmim—

“Saññāya vipariyesā, cittam te pariḍayhati;
Nimittam parivajjehi, subham rāgūpasam̄hitam;
Saṅkhāre parato passa, dukkhatō mā ca attato;
Nibbāpehi mahārāgam, mā ḍayhittho punappunam;
Asubhāya cittam bhāvehi, ekaggam susamāhitam;
Sati kāyagatā tyatthu, nibbidābahulo bhava;
Animittañca bhāvehi, mānānusayamujjaha;
Tato mānābhīsamayā, upasanto carissasī”ti.

Evam kho bhante āyasmatā ānandattherena dhammabhaṇḍāgārikena bhāsitam.

Kāmarāgena ḍayhāmi, cittam me pariḍayhati;
Sādhu nibbāpanaṁ brūhi, anukampāya gotama—

Saññāya vipariyesā, cittam te pariḍayhati;
Nimittam parivajjehi, subham rāgūpasam̄hitam.

Saṅkhāre paratopassa, dukkhatō mā ca attato;
Nibbāpehi mahārāgam, mā ḍayhittho punappunam.

Asubhāya cittam bhāvehi, ekaggam susamāhitam;

Sati kāyagatā tyatthu, nibbidābahulo bhava.

Animittañca bhāvehi, mānānusayamujjaha;
Tato mānābhisaṁmayā, upasanto carissasi.

Vaṅgīsaṁutta

Pucchā – tattha āvuso dvādaśaṁ samāvaṅgīsaṁuttaṁ kattha kena kathañca bhāsiṁtam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante āyasmatā vaṅgīsattherena acira arahattappattena vimuttisukhapatiṣamvedinā—

“Kāveyyamattā vicarimha pubbe, gāmāgāmaṁ purāpuram,
Athaddasāma sambuddham, saddhā no upapajjatha;
So me dhamma madesesi, khandhāyatana dhātuyo;
Tassāham dhammaṁ sutvāna, pabbajim anagāriyam;
Bahunnaṁ vata atthāya, bodhiṇ ajjhagamā muni;
Bhikkhūnam bhikkhūnīnañca, ye niyāmagataddasā;
Svāgataṁ vata me āsi, mama buddhassa santike;
Tisso vijjā anuppattā, kataṁ buddhassa sāsanam;
Pubbe nivāsaṁ jānāmi, dibbacakkhuṁ visodhitam;
Tevijjo idhipattomhi, cetopariyāya kovidō.

Evaṁ kho bhante udānavasena bhāsiṁtam.

Kāveyya mattā vicarimha pubbe; Gāmāgāmampurāpuram,
Athaddasāma sambuddham, saddhā no upapajjatha.

So me dhammamadesesi, khandhāyatana dhātuyo;
Tassāham dhammaṁ sutvāna, pabbajim anagāriyam.

Bahunnaṁ vata atthāya, bodhiṇ ajjhagamā muni;
Bhikkhūnam bhikkhūnī nañca, ye niyāmagataddasā.

Svāgataṁ vata me āsi, mama buddhassa santike;
Tasso vijjā anuppattā, kataṁ buddhassa sāsanam.

Pubbenivāsaṁ jānāmi; Dibbacakkhu visodhitam;
Tevijjo idhipattomhi, cetopariyāyakovidō.

Vanasamyutta

Ānandasutta

Pucchā – vanasamyutte panāvuso pañcamam samgītam ānandasuttam kadā kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kena kathañca bhāsiṁtam.

Vissajjanā – kosalesu bhante aññatarasmiṇ vanasañde aciraparinibbute bhagavati āyasmantam ānandaṁ ārabbha tasmiṇ vanasañde adhivatthāya devatāya bhāsiṁtam. Āyasmā bhante ānando aciraparinibbute bhagavati ativelam gihisaññattibahulo viharati, tasmiṇ bhante vatthusmim—

“Rukkhamūlagahanaṁ pasakkiya,
Nibbānam hadayasmīm opiya;
Jhāya gotama mā pamādo,
Kim te biṭibilikā karissati”’ti.

Evam kho bhante vanasande adhivaththāya devatāya āyasmato ānandattherassa anukampikāya atthakāmāya bhāsitam.

Rukkhamūla gahanaṁ pasakkiya, nibbānam hadayasmīm opiya;
Jhāya gotama mā pamādo, kim te biṭibilikā karissati-hu—

Yakkhasamyutta

Indakasutta

Pucchā – yakkhasamyutte panāvuso paṭhamam samgītam indakasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kismīm vatthusmīm kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – rājagahe bhante indakūte pabbate indakassa yakkhassa bhavane indakam yakkham ārabbha bhāsitam. Indako bhante yakkho attavādo bhagavantam upasaṅkamitvā gāthāya ajjhabhāsi—

“Rūpam na jīvanti vadanti buddhā,
Katham nvayam vindatimam sarīram;
Kutassa atthīyakapinḍamebhi,
Katham nvayam sajjati gabbharasmi”’nti.

Tasmīm bhante vatthusmīm—

“Paṭhamam kalalam hoti, kalalā hoti abbudam,
Abbudā jāyate pesi, pesi nibbattatī ghano;
Ghanā pasākhā jāyanti, kesā lomā nakhāpica;
Yañcassa bhuñjatī mātā, annam pānañca bhojanam;
Tena so tattha yāpeti, mātukucchigatonaro”’ti.

Evam kho bhante bhagavatā bhāsitam.

Ālavakasutta

Pucchā – tenāvuso bhagavatā...pe... sammāsambuddhena yakkhasamyutte ālavakasuttam kattha kam ārabbha kismīm vatthusmīm kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – ālaviyam bhante ālavakassa yakkhassa bhavane ālavakam yakkham ārabbha bhāsitam. Ālavako bhante yakkho bhagavantam gāthāya ajjhabhāsi—

Kim sūdhavittam purisassa setṭham,
Kim su sucinṇam sukhamāvahāti;
Kim su have sādutaram rasānam,
Katham jīvīm jīvitāmāhu setṭhanti.

Tasmīm bhante vatthusmīm—

Saddhīca vittam purisassa setṭham,
Dhammo suciṇo sukhamāvahāti;
Saccam have sādutaram rasānam,
Paññājīviṁ jīvitamāhu setṭhanti.

Evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam.

Na khvāham tam āvuso nikkhamissāmi, yaṁ te karaṇīyam, tam karohi,

Pañham tam samāna pucchissāmi, sace me na byākarissasi, cittam vā te khipissāmi, hadayam vā te phālessāmi, pādesu vā gahetvā pāragaṅgāya khipissāmi—

Kim sūkha vittam purisassa setṭham, kiṁ su sucinṇam sukhamāvahāti;
Kim su have sādubharam rasānam, katham jīviṁ jīvitamāhu setṭham—

Saddhīdha vittam purisassa setṭham, dhammo suciṇo sukhamāvahāti;
Saccam have sādutaram rasānam, paññājīviṁ jīvitamāhu setṭham;

Kathaṁsu tarati ogham, kathaṁsu tarati aṇṇavam;
Kathaṁsu dukkha macceti, kathaṁsu parisujjhati.

Saddhāya tarati ogham, appamādena aṇṇavam;
Vīriyena dukkha macceti, paññāya parisujjhati—

Kathaṁsu labhate paññam, kathaṁsu vindate dhanam;
Kathaṁsu kittim pappoti, katham mittāni ganthati;
Asmā lokā param lokam, katham pecca na socati—

Saddahāno arahataṁ, dhammaṁ nibbānapattiyā;
Sussūsaṁ labhate paññam, appamatto vicakkhaṇo;
Patirūpakārī dhuravā, utthātā vindate dhanam;
Saccena kittim pappoti, dadam mittāni ganthati;
Asmā lokā param lokam, evam pecca na socati;
Yassete caturo dhammā, saddhassa gharamesino;
Saccam dhammo dhitī cāgo, sa ve peccana socati—

Sakkasamyutta

Vatapadasutta

Pucchā – sakkasamyutte panāvuso vatapadasuttam bhagavatā kattha kam ārabba kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvathiyam bhante sambahule bhikkhū ārabba sakkassa bhikkhave devānamindassa pubbe manussabhūtassa satta vatapadāni samattāni samādinnāni ahesum, yesam samādinnattā sakko sakkattam ajjhagāti evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam.

Sakkassa bhikkhave devānamindassa pubbe manussabhūtassa imāni satta vatapadāni samattāni samādinnāni ahesum.

Mātāpettibharam jantum, kule jetṭhāpacāyinam;
 Sañhaṁ sakhilasambhāsam, pesuṇeyyappahāyinam;
 Maccheravinaye yuttam, saccam̄ kodhābhībhūm naram;
 Tam ve devā tāvatiṁsā, āhu “sappuriso”iti.

Daliddasutta

Pucchā – daliddasuttam panāvuso kattha kam̄ ārabbha kathañca bhāsitam. Vissajjanā. Rājagahe bhante sambahule bhikkhū ārabbha “bhūtapubbaṁ bhikkhave aññataro puriso imasmīmyeva rājagahe manussadalido ahosi manussakapañō manussavarāko, so tathāgatappavedite dhammavinaye saddhaṁ samādiyi, sīlam, sutam, cāgam, paññam̄ samādiyī”ti evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam.

Yassa saddhā tathāgate, acalā suppatiṭhitā;
 Sīlañca yassa kalyāṇam, ariyakantam̄ pasaṁsitaṁ.

Yajamānasutta

Pucchā – yajamānasuttam panāvuso bhagavatā kattha kam̄ ārabbha kismiṁ vatthusmiṁ kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – rājagahe bhante sakkam̄ devānamindam̄ ārabbha bhāsitam. Sakko bhante devānamindo bhagavantam̄ gāthāya ajjhabhāsi–

“Yajamānānam manussānam, puññapekkhāna pāṇinam;
 Karotam̄ opadhikam̄ puññam̄, kattha dinnaṁ mahapphalā”nti.

Tasmiṁ bhante vatthusmiṁ–

“Cattāro ca paṭipannā, cattāro ca phale ṭhitā;
 Esa saṅgho ujubhūto, paññāśīlasamāhito;
 Yajamānānam manussānam, puññapekkhāna pāṇinam;
 Karotam̄ opadhikam̄ puññam̄, saṅghe dinnaṁ mahapphalam̄”nti.

Evam̄ kho bhante bhagavatā bhāsitam.

Yajamānānam manussānam, puññapekkhāna pāṇinam,
 Karotam̄ opadhitam̄ puññam̄, kattha dinnaṁ mahapphalam–

Cattāro ca paṭipannā, cattāro ca phale ṭhitā;
 Esa saṅgho ujubhūto, paññāśīlasamāhito;
 Yajamānānam manussānam, puññapekkhāna pāṇinam;
 Karotam̄ opadhikam̄ puññam̄, saṅghe dinnaṁ mahapphalam–

Gahaṭṭhavandanāsutta

Pucchā – gahaṭṭhavandanāsuttam panāvuso bhagavatā kattha kam̄ ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante sambahule bhikkhū ārabbha “bhūtapubbaṁ bhikkhave sakko devānamindo mātaliṁ saṅgāhakam̄ āmantesī”ti evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam.

Tam namassanti tevijjā, sabbe bhummāca khattiyā;
 Cattāro ca mahārājā, tidasāca yasassino;
 Athako nāma so yakkho, yam tvam sakka namassasi—

Ahañca sīlasampanne, cirarattasamāhite;
 Sammāpabbajite vande, brahmacariyaparāyane.

Ye gahañthā puññakarā, sīlavanto upāsakā;
 Dhammena dāram posenti, te namassāmi mātali.

Nidānavaggapāli

Nidānasamyutta

Paṭiccasamuppādasutta

Pucchā – tenāvuso bhagavatā...pe... sammāsambuddhena nidānavaggasamyutte paṭhamam samgītam paṭiccasamuppādasuttam kattha tam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante pañcasate janapadavāsino bhikkhū ārabbha bhāsitam. Pañcasatā bhante janapadavāsino bhikkhū sabbe ugghātiññuno dhutañgadharā āraddhavīriyā yuttayogā vipassakā sañham sukhumañ suññatañ pacayākāradhammaddesanam patthayamānā bhagavantam abhivādetvā bhagavantam parivāretvā nisīdimsu. Tasmim vatthusmim “paṭiccasamuppādam vo bhikkhave desessāmi, tam suññatha sādhukam manasi karotha, bhāsissāmī”ti evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam.

Katamo ca bhikkhave paṭiccasamuppādo. Avijjāpacca�ā bhikkhave sañkhārā, sañkhārapaccayā viññānam (peyyāla) jātipaccayā jarāmarañam sokaparidevadukkhadomanassupāsā sambhavanti, evametassa kevalassa dukkhandhassa samudayo hoti. Ayanuccati bhikkhave paṭiccasamuppādo.

Avijjāya tveva asesavirāganirodho sañkhāranirodho (peyyāla) jātinirodhā jarāmarañam sokaparidevadukkhadomanassupāyāsā nirujjhanti, evametassa kevalassa dukkhakkhandhassa nirodho hoti –

Vibhañgasutta

Pucchā – tatthāvuso dutiyam samgītam vibhañgasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante pañcasate janapadavāsino vipañcitaññuno bhikkhū ārabbha bhāsitam. Pañcasatā bhante janapadavāsikā bhikkhū vipañcitaññuno dhutañgadharā āraddhavīriyā yuttayogā vissakā sañham sukhumañ suññatapañcīsamyuttam pacayākāradhammaddesanam patthayamānā bhagavantam parivāretvā nisīdimsu. Tasmim vatthusmim “paṭicca samuppādam vo bhikkhave dedessāmi vibhajissāmi, tam suññatha sādhukam manasikarotha, bhāsissāmī”ti evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam.

Pañcaverabhayasutta

Pucchā – pañcaverabhayasuttam panāvuso bhagavatā kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvathiyam bhante anāthapiṇḍikam gahapatiṁ ārabbha “yato kho gahapati ariyasāvakassa pañca bhayāni verāni vūpasantāni honti, catūhi ca sotāpattiyaṅgehi samannāgato hoti, ariyo cassa nāyo paññāya sudiṭṭho hoti suppaṭividdho, so ākaṅkhamāno attanāva attanām byākareyya khīṇanirayomi khīṇatiracchānayoni khīṇapettivisayo khīṇapāyaduggativinipāto, sotāpannohamasmi avinipātadhammo niyato sambodhiparāyano”ti evam̄ kho bhante bhagavatā bhāsitam̄.

Pucchā – kathañcāvusotattha bhagavatā ariyasāvakassa pañcannam̄ bhayānam̄ verānam̄ vūpasantatā pakāsitā.

Vissajjanā – “katamāni pañca bhayāni verāni vūpasantāni honti. Yam̄ gahapati pāṇātipātī pāṇātipātāpaccayā diṭṭhadhammikampi bhayam̄ veram̄ pasavati, samparāyikampi bhayam̄ veram̄ pasavati, cetasikampi dukkham̄ domanassam̄ paṭisaṁvedayati. Pāṇātipātā tiviratassa evam̄ tam bhayam̄ veram̄ vūpasantam̄ hoti”ti evamādinā bhante tattha bhagavatā ariyasāvakassa pañcannam̄ bhayānam̄ verānam̄ vūpasantatā pakāsitā.

Pucchā – kathañcāvuso tattha bhagavatā ariyasāvakassa catūhi sotāpattiyaṅgehi samannāgatata pakāsitā.

Vissajjanā – katamehi catūhi sotāpattiyaṅgehi samannāgato hoti. Idha gahapati ariyasāvako buddhe aveccappasādena samannāgato hoti “itipiso bhagavā arahañ sammāsambuddho vijjācaranasampanno sugato lokavidū anuttaropurisadammasārathi satthādevamanussānañ buddho bhagavā”ti evamādinā bhante tattha bhagavatā ariyasāvakassa catūhi sotāpattiyaṅgehi samannāgatata pakāsitā.

Pucchā – kathañcāvuso tattha bhagavatā ariyasāvakena ariyassa nāyassa paññāya sudiṭṭhatā suppaṭividdhatā pakāsitā.

Vissajjanā – katamo cassa ariyo nāyo paññāya sudiṭṭho hoti suppaṭividdho. Idha gahapati ariyasāvako paṭiccasamuppādaññeva sādhukam̄ yoniso manasi karoti “iti imasmim̄ sati idam̄ hoti, imasmim̄ asati idam̄ na hoti, imassuppādā idam̄ uppajjati, imassa nirodhā idam̄ nirujjhati, yadidañ avijjāpaccayā (peyyāla) evametassa kevalassa dukkhakkhandhassa nirodho hoti”ti, evam̄ kho bhante bhagavatā tattha ariyasāvakena ariyassa nāyassa paññāya sudiṭṭhatā suppaṭividdhatā pakāsitā.

Yato kho gahapati ariyasāvakassa imāni pañca bhayāni verāni vūpasantāni honti. Imehi catūhi sotāpattiyaṅgehi samannāgato hoti. Ayañcassa ariyo nāyo paññāya sudiṭṭho hoti suppaṭividdho—

Dukkhasutta

Pucchā – dukkhasuttam̄ panāvuso bhagavatā kattha kam̄ ārabbha kathañca bhāsitam̄.

Vissajjanā – sāvathiyam bhante sambahule bhikkhū ārabbha “dukkhassa bhikkhave samudayañca atthaṅgamañca desessāmī”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam̄.

Pucchā – kathañcāvuso tattha bhagavatā dukkhasamudayo pakāsito.

Vissajjanā – katamo ca bhikkhave dukkhassa samudayo. Cakkhuñca paṭicca rūpe ca uppajjati cakkhuviññānam̄, tiṇam̄ saṅgati phasso, phassapaccayā vedanā, vedanāpaccayā taṇhā. Ayam̄ kho bhikkhave dukkhassa samudayo. Sotañca paṭicca sadde ca uppajjati sotaviññānam...pe... ghānañca paṭicca gandhe ca...pe... jivhañca paṭicca rase ca...pe... kāyañca paṭicca phoṭṭhabbe ca...pe... manañca paṭicca dhamme ca uppajjati manoviññānam̄, tiṇam̄ saṅgati phasso, phassapaccayā vedanā, vedanāpaccayā taṇhā. Ayam̄ kho bhikkhave dukkhassa samudayoti evam̄kho bhante tattha bhagavatā

dukkhassa samudayo pakāsito.

Pucchā – kathañcāvuso tattha bhagavatā dukkhassa atthaṅgamo pakāsito.

Vissajjanā – katamo ca bhikkhave dukkhassa atthaṅgamo. Cakkhuñca paṭicca rūpe ca uppajjati cakkhuviññāṇam, tiṇṇam saṅgati phasso, phassapaccayā vedanā, vedanāpaccayā taṇhā, tassāyeva taṇhāya asesavirāganirodhā upādānanirodhā upādānanirodhā bhavanirodhā, bhavanirodhā jātinirodhā, jātinirodhā jarāmaraṇam sokaparidevadukkhadomanassupāyāsā nirujjhanti. Evametassa kevalassa dukkhakkhandhassa nirodhho hotīti evamādinā bhante tattha bhagavatā dukkhassa atthaṅgamo pakāsito.

Puttamamsūpamasutta

Pucchā – puttamamsūpamasuttam panāvuso bhagavatā kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante sambahule adhunā pabbajite bhikkhū ārabbha bhāsitam. Bhagavato ca bhante bhikkhusaṅghassa ca mahālābhasakkāro udapādi, ekacce ca bhante bhikkhū navā acirapabbajitā kulaputtā āhāram apaccavekkhitvā paribhujīmsu. Tasmim bhante vatthusmim “cattārome bhikkhave āhārā bhūtānam vā sattānam ṭhitiyā sambhavesīnam vā anuggahāya. Katame cattāro kabalīkāro āhāro oḷāriko vā sukhumo vā phasso dutiyo manosañcetanā tatiyā viññāṇam catuttha”nti evam kho bhante bhagavatā bhāsitam.

Pucchā – kathañcāvuso tattha kabalīkārassa āhārassa daṭṭhabbākāro bhagavatā pakāsito.

Vissajjanā – seyyathāpi bhikkhave dve jāyampatikā parittam sambalam ādāya kantāramaggam paṭipajjeyyum. Tesamassa ekaputtako piyo manāpoti evamādinā bhante tattha bhagavatā kabalīkārassa āhārassa daṭṭhabbākāro pakāsito.

Pucchā – kathañcāvuso tattha bhagavatā phassāhārassa daṭṭhabbākāro pakāsito.

Vissajjanā – seyyathāpi bhikkhave gāvī niccammā kuṭṭam ce nissāya tiṭṭheyya, ye kuṭṭanissitā pāṇā, te nam khādeyyum. Rukkham ce nissāya tiṭṭheyya. Udkam ce nissāya tiṭṭheyya. Ākāsam ce nissāya tiṭṭheyya, ye ākāsanissitā pāṇā, te nam khādeyyunti evamādinā bhante tattha bhagavatā phassassa āhārassa daṭṭhabbākāro vitthāretvā pakāsito.

Evameva khvāham bhikkhave phassāhāro daṭṭhabboti vadāmi.

Pucchā – kathañcāvuso tattha bhagavatā manosañcetanāhārassa daṭṭhabbākāro pakāsito.

Vissajjanā – seyyathāpi bhikkhave aṅgārakāsu sādhikaporisā puṇṇā aṅgārānam vītaccikānam vītadhūmānam. Atha puriso āgaccheyya jīvitukāmo amaritukāmo sukha kāmo dukkhappaṭikūloti evamādinā bhante tattha bhagavatā manosañcetanāhārassa daṭṭhabbākāro vitthārena pakāsito.

Pucchā – kathañcāvuso tattha bhagavatā viññāṇāhārassa daṭṭhabbākāro pakāsito.

Vissajjanā – seyyathāpi bhikkhave coram āgucāriṁ gahetvā rañño dasseyyum “ayam te devacoro āgucārī, imassa yan icchasi, tam daṇḍam pañehi”ti evamādinā bhante tattha bhagavatā viññāṇāhārassa daṭṭhabbākāro pakāsito.

Susimaparibbājakasutta

Pucchā – tenāvuso bhagavatā...pe... sammāsambuddhena susimaparibbājaka suttam kattha kam ārabbha kismiṁ vatthusmiṁ kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – rājagahe bhante āyasmantaṁ susimam ārabbha bhāsitam. Āyasmā bhante susimo yāvatako bhikkhūhi saddhiṁ ahosi kathāsallāpo, tam sabbam bhagavato ārocesi. Tasmiṁ vatthusmiṁ “pubbe kho susima dhammaṭhitīñānam, pacchā nibbāne ñāna”nti evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam.

Pucchā – kathañcāvuso tattha bhagavā āyasmato susimatherassa sampatiarahattapattassa anuyogavasena paṭipucchitvā paṭipucchitvā uttari dhammadesanaṁ vitthāretvā desesi.

Vissajjanā – jātipaccayā jarāmaraṇanti susima passasīti. Evam bhante. Bhavapaccayā jātīti susima passasīti. Evam bhanteti evamādinā bhante bhagavā tattha āyasmato susimassa sampatiarahattapattassa uttaripi anuyogavasena paṭipucchitvā paṭipucchitvā vitthārato dhammaṁ desesi.

Tassa me bhante bhagavā accayaṁ accayato paṭiggaṇhātu āyatimṣamvarāya—

Abhisamayasamyutta

Nakhasikhāsutta

Pucchā – abhisamayasamyutte panāvuso paṭhamam saṅgītam nakhasikhāsuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvathiyaṁ bhante sambahule bhikkhū ārabbha “tam kiṁ maññatha bhikkhave, katamaṁ nu kho bahutaram, yo vāyam mayā paritto nakhasikhāyam pañsuāropito, ayam vā mahāpathavī”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Dhātusamyutta

Cañkamasutta

Pucchā – dhātusamyutte panāvuso cañkamasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – rājagahe bhante sambahule bhikkhū ārabbha “dhātusova bhikkhave sattā samsandanti samenti, hīnādhimuttikā hīnādhimuttikehi saddhiṁ samsandanti samenti, kalyāṇādhimuttikā kalyāṇādhimuttikehi saddhiṁ samsandanti samenti”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Assaddhasaṁsandanasutta

Pucchā – assaddhasaṁsandanasuttam panāvuso bhagavatā kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvathiyaṁ bhante sambahule bhikkhū ārabbha “dhātusova bhikkhave sattā samsandanti samenti, assaddhā assaddhehi saddhiṁ samsandanti samenti, ahirikā ahirikehi saddhiṁ samsandanti samenti, anottappino. Appassutā. Kusitā. Muṭṭhassatino. Duppāññā duppāññehi saddhiṁ samsandanti samenti”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Anamataggasamyutta

Pathavīsutta

Pucchā – anamataggasam̄yutte āvuso dutiyam̄ sam̄gītam̄ pathavīsuttam̄ kattha kam̄ ārabbha kathañca bhāsitam̄.

Vissajjanā – sāvatthiyam̄ bhante sambahule bhikkhū ārabbha “anamataggoyam̄ bhikkhave saṃsāro, pubbā koṭi na paññāyati avijjānīvaraṇānam̄ sattānam̄ taṇhāsamyojanānam̄ sandhāvataṃ saṃsarataṃ. Seyyathāpi bhikkhave puriso imam̄ mahāpathavim̄ kolaṭṭhimattam̄ kolaṭṭhimattam̄ mattikāguṇikam̄ karitvā nikkhipeyya ‘ayam me piyā, tassa me pitu ayaṃ pitā’ti. Apariyādinnāva bhikkhave tassa purisassa pitupitaro assu. Athāyam̄ mahāpathavī parikkhayam̄ pariyādānam̄ gaccheyya. Tam̄ kissahetu, anamataggoyam̄ bhikkhave saṃsāro, pubbā koṭi na paññāyati avijjānīvaraṇānam̄ sattānam̄ taṇhā samyojanānam̄ sandhāvataṃ saṃsarataṃ” evamādinā bhagavatā bhāsitam̄.

Evam̄ dīgharattam̄ vo bhikkhave dukkham̄ paccanubhūtam̄ tibbam̄ paccanubhūtam̄ byasanam̄ paccanubhūtam̄ kaṭasī vadḍhitā.

Alameva sabbasaṅkhāresu nibbinditum̄,
Alam̄ virajjitum̄, alam̄ vimuccitum̄,

Assusutta

Pucchā – tatthāvuso tatiyan̄ sam̄gītam̄ assusuttam̄ bhagavatā kattha kam̄ ārabbha kathañca bhāsitam̄.

Vissajjanā – sāvatthiyam̄ bhante sambahuleyeva bhikkhū ārabbha “tam̄ kiṃ maññatha bhikkhave, katamaṃ nu kho bahutaram̄, yaṃ vā vo iminā dīghena addhunā sandhāvataṃ saṃsarataṃ amanāpasampayogā manāpavippayogā kandantānam̄ rodantānam̄ assu passannam̄ paggharitaṃ, yaṃ vā catūsu mahāsamuddesu udaka’nti evamādinā bhagavatā bhāsitam̄.

Sāsapasutta

Pucchā – tatthāvuso chaṭṭham̄ sam̄gītam̄ sāsapasuttam̄ bhagavatā kattha kam̄ ārabbha kismiṃ vatthusmiṃ kathañca bhāsitam̄.

Vissajjanā – sāvatthiyam̄ bhante aññataram̄ bhikkhuṇ ārabbha bhāsitam̄. Aññataro bhante bhikkhu bhagavantam̄ etadavoca “kīvadīgo nu kho bhante kappo”ti. Tasmiṃ bhante vatthusmiṃ “dīgo kho bhikkhu kappo, so na sukaro saṅkhātum̄ ettakāni vassāni itivā, (peyyāla) ettakāni vassasatasahassāni itivāti evamādinā bhagavatā bhāsitam̄.

Gaṅgāsutta

Pucchā – tenāvuso...pe... sammāsambuddhena anamataggasam̄yutte gaṅgāsuttam̄ kattha kam̄ ārabbha kismiṃ vatthusmiṃ kathañca bhāsitam̄.

Vissajjanā – rājagahe bhante aññataram̄ brāhmaṇam̄ ārabbha bhāsitam̄. Aññataro bhante brāhmaṇo bhagavantam̄ etadavoca “kīva-

Bahukā nu kho bho gotama kappā abbhatītā atikkantā”ti. Tasmiṃ bhante vatthusmiṃ “bahukā kho brāhmaṇa kappā abbhatītā atikkantā, te na sukarā saṅkhātum̄ ‘ettakā kappā’ iti vā ‘ettakāni kappasatāni’ iti vā ‘ettakāni kappasahassāni’ itivā ‘ettakāni kappasatasahassāni’ iti vā”ti eva mādinā bhagavatā

bhāsitam.

Puggalasutta

Pucchā – puggalasuttam panāvuso bhagavatā kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – rājagahe bhante sambahule bhikkhū ārabbha “anamataggoyam bhikkhave samsāro, pubbākoṭi na paññāyati avijjā nīvaraṇānam sattānam tañhāsamyojanānam sandhāvatam samsarataṁ. Ekapuggalassa bhikkhave kappam sandhāvato samsarato siyā evam mahā atthikañkalo atthipuñjo atthirāsi, yathā yam veppulo pabbato. Sace sañhārako assa, sambhatañca na vinassetyā”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Duggatasutta, sukhitasutta

Pucchā – tatthāvuso duggatasuttañca sukhitasuttañca bhagavatā kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante sambahule bhikkhū ārabbha “anamataggoyam bhikkhave samsāro, pubbā koṭi na paññāyati avijjānīvaraṇānam sattānam tañhāsamyojanānam sandhāvatam samsarataṁ. Yam bhikkhave passeyyātha duggatam durūpetam, niñhamettha gantabbam ‘amhehipi evarūpam paccanubhūtam iminā dīghena addhunā’ti, yam bhikkhave passeyyātha sukhitam susajjitatam,

Niñhamettha gantabbam, “amhehipi paccanubhūtam iminā dīghena addhunā”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Timsamattasutta

Pucchā – timsamattasuttam panāvuso bhagavatā kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – rājagahe bhante timsamatte pāveyyake bhikkhū ārabbha “anamataggoyam bhikkhave samsāro, pubbākoṭi na paññāyati avijjānīvaraṇānam sattānam tañhāsamyojanānam sandhāvatam samsarataṁ. Tam kiṁ maññatha bhikkhave, katamaṁ nu kho bahutaram, yam vā vo iminā dīghena addhunā sandhāvatam samsarataṁ sīsacchinnānam lohitam passannam paggharitaṁ, yam vā catūsu mahāsamuddesu udaka”ti evamādinā bhavagatā bhāsitam.

Mātusutta

Pucchā – mātusuttādīni panāvuso chasuttāni bhagavatā kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante sambahule bhikkhū ārabbha “anamataggoyam bhikkhave samsāro, pubbā koṭi na paññāyati avijjānīvaraṇānam sattānam tañhāsamyojanānam sandhāvatam samsarataṁ. Na so bhikkhave satto sulabharūpo, yo na mātābhūtapubbo iminā dīghena addhunā. Yo na pitābhūtapubbo. Yo na bhātābhūtapubbo. Yo na bhaginibhūtapubbo. Yo na puttābhūtapubbo. Yo na dhītābhūtapubbo iminā dīghena addhunā”ti evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam.

Kassapasamyutta

Candūpamasutta

Pucchā – kassapasamyutte panāvuso candūpamasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kathañca

bhāsitam.

Vissajjanā – sāvathiyam bhante sambahule bhikkhū ārabbha “candūpamā bhikkhave kulāni upasankamatha apakasseva kāyam apakassa cittam niccanavakā kulesu appagabbhā. Seyyathāpi bhikkhave puriso jarudapānam vā olokeyya pabbatavisamam vā nadīviduggam vā apakasseva kāyam apakassa cittam. Evameva kho bhikkhave candūpamā kulāni upasankamatha apakasseva kāyam apakassa cittam niccanavakā kulesu appagabbhā”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Tam kiṁ maññatha bhikkhave, kathaṁ rūpā bhikkhu arahati kulāni upasankamitum.

Pucchā – kathañcāvuso tattha bhagavatā parisuddhāparisuddha dhammadesanam dassetvā bhikkhūnam ovādo dinno.

Vissajjanā – “tam kiṁ maññatha bhikkhave, kathaṁ rūpassa bhikkhuno aparisuddhā dhammadesanā hoti, kathaṁ rūpassa bhikkhuno parisuddhā dhammadesanā hoti”ti evamādinā parisuddhāparisuddhadhammadesanā vitthārato dassetvā “kassapena vā hi vo bhikkhave ovadissāmi yo vā panassa kassapasadiso, ovaditehi ca pana vo tathattāya paṭipajjitabba”nti. Evam kho bhante bhagavato bhikkhūnam ovādo dinno.

Yo hi koci bhikkhave bhikkhu evamcitto paresam dhammam deseti “aho vata me dhammam suṇeyyum, sutvā ca pana dhammam pasīdeyyum, pasannā ca me pasannākāram kareyyum–

Svākkhāto bhagavatā dhammo sandiṭṭhiko akāliko ehi passiko opaneyyiko paccattam veditabbo viññūhi–

Kassapena vā hi vo bhikkhave ovadissāmi yo vā panassa kassapasadiso, ovaditehi ca pana vo tathattāya paṭipajjitabbam–

Kulūpakaſutta

Pucchā – tenāvuso bhagavatā...pe... sammāsambuddhena kassapasaṁyutte catuttham kulūpakaſuttam kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvathiyam bhante sambahule bhikkhū ārabbha “tam kiṁ maññatha bhikkhave, kathaṁ rūpo bhikkhu arahati kulūpako hotum, kathaṁ rūpo bhikkhu na arahati kulūpako hotu”nti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Kassapena vā hi vo bhikkhave ovadissāmi yo vā panassa kassapasadiso, ovaditehi ca pana vo tathattāya paṭipajjitabbam.

Dutiya ovādaſutta

Pucchā – tatthevāvuso bhagavatā dutiya ovādaſuttam kattha kena saddhim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – rājagahe bhante āyasmatā mahākassapena saddhim “ovada kassapa bhikkhū, karohi kassapa bhikkhūnam dhammim kathaṁ, aham vā kassapa bhikkhū ovadeyyam tvam vā, aham vā bhikkhūnam dhammim kathaṁ kareyyam tvam vā”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Yassa kassaci bhante saddhā natthi kusalesu dhammesu, hirī natthi. Ottappaṁ natthi. Vīriyam natthi. Paññā natthi kusalesu dhammesu.

Tatiya ovādasutta

Pucchā – tatthevāvuso bhagavatā tatiyaovādasuttam kattha kena saddhiṃ kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – rājagahe bhante āyasmatāyeva mahākassapena saddhiṃ “ovada kassapa bhikkhū. Karohi kassapa bhikkhūnaṃ dhammiṃ katham, aham vā kassapa bhikkhū ovadeyyam tvam vā. Aham vā bhikkhūnaṃ dhammaṃ katham kareyyam tvam vā”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Dubbacā kho bhante etarahi bhikkhū dovacassakaraṇehi dhammehi samannāgatā akkhamā appadakkhiṇaggāhino anusāsanīm—

Saddhammappatirūpkasutta

Pucchā – tatthevāvuso bhagavatā pariyosānam saddhammappatirūpkasuttam kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante āyasmantamyeva mahākassapam ārabbha bhāsitam. Āyasmā bhante mahākassapo bhagavantam etadevoca “ko nu kho bhante hetu ko paccayo, yena pubbe appatarāni ceva sikkhāpadāni ahesum, bahutarā ca bhikkhū aññāya sañṭhahimṣu. Ko pana bhante hetu ko paccayo, yenetarahi bahutarāni ceva sakkhāpadāni appatarā ca bhikkhū aññāya sañṭhahantī”ti. Tasmim bhante vatthusmim “evañcetañ kassapa hoti sattesu hāyamānesu saddhamme antaradhāyamāne bahutarāniceva sikkhāpadāni honti, appatarāca bhikkhū aññāya sañṭhahantī”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Lābhasakkārasam�utta

Mīlhakasutta

Pucchā – tenāvuso...pe... sammāsambuddhena lābhasakkāraṇyutte pañcamañ samgītam mīlhakasuttam kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante sambahule bhikkhū ārabbha “dāruṇo bhikkhave lābhasakkārasiloko pharuso antarāyiko anuttarassa yogakkhemassa adhigamāya. Seyyathāpi bhikkhave mīlhakā gūthādī gūthapūrā puṇḍā gūthassa, purato cassa mahāgūthapuñjo, sā tena aññā mīlhakā atimaññeyya “ahamhi gūthādī gūthapūrā puṇḍā gūthassa, purato ca myāyam mahāgūthapuñjo”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Tam hi tassa bhikkhave moghapurisassa hoti dīgharattam ahitāya dukkhāya.

Evam dāruṇo kho bhikkhave lābhasakkārasiloko.

Tasmātiha bhikkhave evam sikkhitabbañ, “uppannam lābhasakkārasi lokam pajahissāma, na ca no uppanno lābhasakkārasiloko cittam pariyādāya ṭhassabhi”ti, evañhi kho bhikkhave sikkhitabbañ.

Ekaputtakasutta

Pucchā – tattho āvuso porāṇakehi dhammasamgāhakehi samgītam ekaputtakasuttam kattha kam ārabbham kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante sambahule bhikkhū ārabbha “dāruṇo bhikkhave

lābhasakkārasiloko kaṭuko pharuso antarāyiko anuttarassa yogakkhemassa adhigamāya, saddhā bhikkhave upāsikā ekaputtakam piyam manāpam evam sammāyācamānā āyāceyya tādiso tāta bhavāhi, yādiso citto ca gahapati hatthako ca ālavako’’ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Esā bhikkhave tulā etam pamāṇam mama sāvakānam upāsakānam yadidam citto ca gahapati hatthako ca ālavako.

Sace kho tvam tāta agārasmā anagāriyam pabbajasi, tādiso tāta bhavāhi, yādisā sāriputtamoggallānā.

Mā ca kho tvam tāta sekham appattamānasam lābhasakkārasiloko anupāpuṇātu—

Evam dāruṇo bhikkhave lābhasakkārasiloko kaṭuko pharuso antarāyiko anuttarassa yogakkhemassa adhigamāya.

Ekavītusutta

Pucchā – tattheva āvuso porāṇakehi dhammasamgāyakehi samgītam ekadhītusuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyamyeva bhante sambahule bhikkhū ārabbha “dāruṇo bhikkhave lābhasakkārasiloko kaṭuko pharuso antarāyiko anuttarassa yogakkhemassa adhigamāya. Saddhā bhikkhave upāsikā ekaṁ dhītaram piyam manāpam evam sammā āyācamānā āyāceyya ‘tādisā ayye bhavāhi, yādisā khujjuttarā ca upāsikā veļukanḍakiyā ca nandamātā’’ti. Esā bhikkhave tulā etam pamāṇam mama sāvikānam upāsikānam, yadidam khujjuttarā ca upāsikā veļukanḍakiyā ca nandamātā’’ti evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam.

Sace kho tvam ayye agārasmā anagāriyam pabbajasi, bhādisā ayye bhavāhi, yādisā khemā ca bhikkhunī uppalavanaṇā ca—

Tasmātiha bhikkhave evam sikkhitabbam.

Rāhulasamyutta

Pucchā – rāhulasamyuttam panāvuso bhagavatā kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante āyasmantam rāhulam ārabbha bhāsitam. Āyasmā bhante rāhulo bhagavantam etadavoca “sādu me bhante bhagavā saṃkhittena dhammaṁ desetu, yamaham bhagavato dhammaṁ sutvā eko vūpakaṭṭho appamatto ātāpī pahitatto vihareyya”nti, tasmim bhante vatthusmim “tam kiṁ maññasi rāhula, cakkhuniccam vā aniccam vāti. Aniccam bhante. Yam panāniccam, dukkham vā tam sukham vāti. Dukkham bhante. Yam panāniccam dukkham vipariṇāmadhammaṁ, kallam nu tam samanupassitum ‘etam mama, eso hamasmi, eso me attā’ti. No hetam bhante’’ti evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam.

Lakkhaṇasamyutta

Atṭhisutta

Pucchā – lakkhaṇasamyutte panāvuso porāṇakehi dhammasamgāhakattherehi paṭhamam samgītam

atthīsuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kismiṁ vatthusmiṁ kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – rājagahe bhante āyasmantañca lakkhaṇam āyasmantañca mahāmoggallānam ārabbha bhāsitam. Āyasmā bhante lakkhaṇo bhagavatā sammukhe āyasmantañca mahāmoggallānam etadavoca “idhāyasmā mahāmoggallāno gijjhakūṭā pabbatā orohanto aññatarasmiṁ padese sitam pātvākāsi, ko nu kho āvuso moggallāna hetu, ko paccayo sitassa pātukammāyā”ti. Āyasmā ca bhante mahāmoggallāno “idhāham āvuso gijjhakūṭā pabbatā orohanto addasam aṭṭhikasañkhaliṇam vehāsam gacchantim”ti evamādinā ārocesi. Tasmiṁ bhante vatthusmiṁ “cakkhubhūtā vata bhikkhave sāvakā viharanti, nāṇabhbūtā vata bhikkhave sāvakā viharanti, yatrahi nāma sāvako evarūpaṇi nassati vā dakkhati vā sakkhiṁ vā karissatī”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Acchariyam vata bho, abbhutam vata bho;
Evarūpopi nāma satto bhavissati.

Piṇḍasutta

Pucchā – tenāvuso jānatā...pe... sammāsambuddhena lakkhaṇasamāyutte tatiyanam samgītam piṇḍasuttam kattha kam ārabbha kismiṁ vatthusmiṁ kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – rājagahe bhante āyasmantañca lakkhaṇam āyasmantañca mahāmoggallānam ārabbha bhāsitam. Āyasmā bhante lakkhaṇo bhaggavato sammukhe āyasmantañca mahāmoggallānam etadavoca “idhāyasmā mahāmoggallāno gijjhakūṭā pabbatā orohanto aññatarasmiṁ padese sitam pātvākāsi, ko nukho āvuso moggallānahetu, ko paccayo sitassa pātukammāyā”ti. Āyasmā ca bhante mahāmoggallāno “idhāham āvuso gijjhakūṭā pabbatā orohanto addasam mamsapiṇḍam vehāsam gacchantaṇam, tamenam gijjhāpi kākāpi kulalāpi anupativā anupativā vitacchenti virajenti. Sā sudam aṭṭassaram karoti”ti evamādinā ārocesi. Tasmiṁ bhante vatthusmiṁ “cakkhubhūtā vata bhikkhave sāvakā viharanti, nāṇabhbūtā vata bhikkhave sāvakā viharanti, yatrahi nāma sāvako evarūpaṇi nassati vā dakkhati vā sakkhiṁ vā karissatī”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Asilomasutta

Pucchā – tattheva āvuso porāṇakehi dhammasamgāhakehi mahāthererehi samgītam asilomasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kismiṁ vatthusmiṁ kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – rājagahe bhante āyasmantañca lakkhaṇam āyasmantañca mahāmoggallānam ārabbha bhāsitam. Āyasmā bhante lakkhaṇo bhagavato sammukhe āyasmantañca mahāmoggallānam etadavoca “ko nu kho āvuso moggallāna hetu, ko paccayo sitassa pātukammāyā”ti. Āyasmā ca bhante mahāmoggallānatthero “idhāham āvuso gijjhakūṭā pabbatā orohanto addasam asilomaṇi vehāsam gacchantaṇam”ti evamādinā ārocesi. Tasmiṁ bhante vatthusmiṁ cakkhubhūtā vata bhikkhave sāvakā viharanti, nāṇabhbūtā vata bhikkhave sāvakā viharanti. (Peyyāla) eso bhikkhave satto imasmiṇyeva rājagahe sūkariko ahosi”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Sūcilomasutta

Pucchā – tattheva āvuso porāṇakehi dhammasamgāhakamahāthererehi samgītam sūcilomasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kismiṁ vatthusmiṁ kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – tattheva bhante rājagahe āyasmantañca lakkhaṇam āyasmantañca mahāmoggallānam ārabbha bhāsitam. Āyasmā bhante lakkhaṇo bhagavato sammukhe tatheva avoca.

Āyasmā ca bhante mahāmoggallāno tatheva ārocesi. Tasmiṁ bhante vatthusmiṁ “cakkhubhūtā

vata bhikkhave sāvakā viharanti, nāñabhbūtā vata bhikkhave sāvakā viharanti, (peyyāla) eso bhikkhave satto imasmiṃyeva rājagahe sūto ahosi”ti evamādinā bhagavatā bhāsitā.

Pāpabhikkhusutta

Pucchā – tattheva āvuso porāṇakehi dhammasaṃgāhakamahātherēhi saṃgītāni pāpabhikkhusuttādīni pañcasuttāni bhagavatā kattha kam ārabbha kismiṃ vatthusmiṃ kathañca bhāsitāni.

Vissajjanā – rājagahe āyasmantañca lakkhaṇam āyasmantañca mahāmoggallānam ārabbha bhāsitāni. Āyasmā bhante lakkhaṇo bhagavato sammukhe pubbe vuttanayeneva ārocesi. Āyasmā ca bhante mahāmoggallāno “idhāham āvuso gijjhakūṭā pabbatā orohanto addasaṃ bhikkhum vehāsam gacchantam. Addasaṃ bhikkhuniṃ vehāsam gacchantim. Addasaṃ sikkhamānam vehāsam gacchantim. Addasaṃ sāmañeram vehāsam gacchantam. Addasaṃ sāmañerim vehāsam gacchantim. Tassā saṅghātipi ādittā sampajjalitā sajotbhūtā, pattopi āditto sampajjalito sajotbhūto, kāyabandhanampi ādittam sampajjalitam sajotbhūtam, kāyopi āditto sampajjalito sajotbhūto, sā sudam aṭṭassaram karoti”ti evamādinā ārocesi. Tasmiṃ bhante vatthusmiṃ “cakkhubhūtā vata bhikkhave sāvakā viharanti nāñabhbūtā vata bhikkhave sāvakā viharanti. (Peyyāla). Eso bhikkhave bhikkhu kassapassasammāsambuddhassa pāvacane pāpabhikkhu ahosi. Esā bhikkhave bhikkhunī kassapassa sammāsambuddhassa pāvacane pāpabhikkhunī ahosi. Esā bhikkhave sikkhamānā kassapassa sammāsambuddhassa pāvacane pāpasikkhamānā ahosi. Eso bhikkhave sāmañero kassapassasammāsambuddhassa pāvacane pāpasāmañero ahosi. Esā bhikkhave sāmañerī kassapassa sammāsambuddhassa pāvacane pāpasāmañerī ahosi”ti evamādinā bhagavatā bhāsitāni.

Opammasaṃyutta

Nakhasikhasutta

Pucchā – opammasaṃyutte āvuso porāṇakehi dhammasaṃgāhakamahātherēhi saṃgītam nakhasikhasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante sambahule bhikkhū ārabbha “tam kiṃ maññatha bhikkhave, katamam nu kho bahutaram, yo cāyam mayā paritto nakhasikhāyam pañsu āropito, yā cāyam mahāpathavī”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Tam kiṃ maññatha bhikkhave, katamam nu kho bahutaram.

Tasmātiha bhikkhave evam sikkhitabbam.

Āṇisutta

Pucchā – tattheva āvuso porāṇakehi dhammasaṃgāhakamahātherēhi saṃgītam āṇisuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyamyeva bhante sambahule bhikkhū ārabbha “bhūtapubbam bhikkhave dasārahānam ānako nāma mudiṅgo ahosi, tassa dasārahā ānake ghaṭite aññam āniṃ odahiṁsu, ahu kho so bhikkhave samayo yaṃ ānakassa mudingassa porāṇam pokkharaphalakam antaradhāyi, āṇisaṅghāṭova avassisī”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Bhikkhusaṃyutta

Navasutta

Pucchā – bhikkhusamyutte āvuso bhagavatā navasuttam kattha kam ārabba kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante aññataram navam bhikkhum ārabbha bhāsitam. Aññataro bhante navo bhikkhu pacchābhattam piṇḍapātapaṭikkanto vihāram pavisitvā apposukko tuṇhībhūto saṅkasāyabhi, na bhikkhūnam veyyāvaccam karoti cīvarakārasamaye tasmiṁ bhante vatthusmīm “mā kho tumhe bhikkhave etassa bhikkhuno ujjhāyitthā eso kho bhikkhave bhikkhu catunnam jhānānam ābhicetasikānam diṭṭhadhamma sukhavihārānam nikāmalābhī akicchalābhī akasiralābhī”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Ahampi kho bhante sakam̄ kiccam̄ karomi,

Eso kho bhikkhave bhikkhu catunnam jhānānam ābhicetasikānam diṭṭhadhammasukhavihārānam nikāmalābhī akicchālābhī akasirālābhī –

Nayidañ sithilamārabbha, nayidañ appena thāmasā;
Nibbānam adhigantabbam, sabbadukkhappamocanam;
Ayañca daharo bhikkhu, ayamuttamapuriso;
Dhāreti antimam deham, jetvā māram savāhinim—

Khandhavaggasamyuttapāli

Saṃgāyanassa pucchā vissajjanā

Nakulapititusutta

Pucchā – tenāvuso bhagavatā jānatā...pe... sammāsam Buddhena khandhava gaggasam yutte pathamam nakula pitusuttam kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – bhaggesu bhante susumāragire bhesakaļavane migadāye nakulapitaram gahapatim ārabba bhāsitam. Nakulapitā bhante gahapati bhagavantam “ahamasmi bhante jiṇo vuḍho mahallako addhagato vayoanuppatto āturakāyo abhikkhaṇṭānko, aniccadassavī kho panāham bhante bhagavato manobhāvanīyānañca bhikkhūnam, ovadatu mañ bhante bhagavā, anusāsatu mañ bhante bhagavā, yañ mamassa dīgharattam hitāya sukhāyā”ti. Tasmīm bhante vatthusmīm “evametam gahapati, evametam gahapati, āturo hāyam gahapati kāyo aṇḍabhūto pariyonaddho, yo hi gahapati imam kāyam pariharanto muhuttampi ārogyam paṭijāneyya, kimaññatra bālyā. Tasmātiha te gahapati evam sikkhitabbam ‘āturakāyassa me sato cittam anāturam bhavissatī’ti. Evañhi te gahapati sikkhitabba”nti. Evam kho bhante bhagavatā bhāsitam.

Tasmātiha te gahapati evam sikkhitabbam.

Pucchā – tañcāvuso bhagavatā samkhittena bhāsitam vitthārena kena kathañca vibhattam.

Vissajjanā – tam kho bhante bhagavatā saṃkhittena desitam “kathañca gahapati āturakāyo ceva hoti āturacitto ca. Idha gahapati assutavā puthujjano ariyānam adassāvī ariyadhammassa akovido ariyadhamme avinīto, sappurisānam adassāvī sappurisadhammassa akovido sappurisadhamme avinīto rūpam attato samanupassati rūpavantam vā attānam, attani vā rūpam, rūpasmiṃ vā attānam, “aham rūpam mama rūpa”nti pariyuṭṭhaṭṭhāyī hoti. Tassa “aham rūpam mama rūpa”nti pariyuṭṭhaṭṭhāyino tam rūpam viparinamati aññathā hoti. Tassa rūpavipariṇāmaññathābhāvā uppajjanti

sokaparidevadukkhadomanassupāyāsā”ti evamādinā bhante āyasmatā sāriputtena dhammasenāpatinā vitthārena vibhattam.

Aniccasutta

Pucchā – tattheva āvuso dutiyavagge porāṇakehi dhammasaṃgāhaka mahāthererehi paṭhamam samgītam aniccasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante sambahule bhikkhū ārabbha “rūpam bhikkhaveaniccam, vedanā aniccā, saññā aniccā, saṅkhārā aniccā, viññāṇam aniccam. Evam passam bhikkhave sutavā ariyasāvako rūpasimpi nibbindati, vedanāyapi nibbindati, saññāyapi nibbindati, saṅkhāresupi nibbindati, viññāṇasmimpi nibbindati, nibbindam virajjati, virāgā vimuccati, vimuttasmim ‘vimutta’miti nāṇam hotī”ti. Evam kho bhante bhagavatā bhāsitam.

Dukkhaanattasutta

Pucchā – dukkhaanattasuttāni panāvuso bhagavatā kattha kam ārabbha kathañca bhāsitāni.

Vissajjanā – sāvatthiyamyeva bhante sambahule bhikkhū ārabbha “rūpam bhikkhave dukkham, vedanā dukkhā, saññā dukkhā, saṅkhārā dukkhā, viññāṇam dukkham. Rūpam bhikkhave anattā, vedanā anattā, saññā anattā, saṅkhārā anattā, viññāṇam anattā. Evam passam bhikkhave sutavā ariyasāvako rūpasimpi nibbindati, vedanāyapi nibbindati, saññāyapi nibbindati, saṅkhāresupi nibbindati, viññāṇasmimpi nibbindati, nibbindam virajjati, virāgā vimuccati, vimuttasmim ‘vimutta’miti nāṇam hoti, khīṇā jāti, vusitam brahmacariyam, kataṁ karaṇīyam, nāparam itthattāyāti pajānātī”ti evam kho bhante bhagavatā bhāsitāni.

Bhārasutta

Pucchā – bhārasuttam panāvuso bhagavatā kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyamyeva bhante sambahule bhikkhū ārabbha “bhārañca vo bhikkhave desessāmi bhārahārañca bhārādānañca bhāranikkhepanañca, tam sunātha. Katamo ca bhikkhavebhāro, ‘pañcupādānakkhandhā’ tissa vacanīyam. Katame pañca, rūpupādānakkhandho vedanupādānakkhandho saññupādānakkhandho saṅkhārupādānakkhandho viññāṇupādānakkhandho. Ayam vuccati bhikkhave bhāro”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Bhārā have pañcakkhandhā, bhārahāro ca puggalo;
Bhārādānam dukham loke, bhāranikkhepanam sukham;
Nikkhipitvā garum bhāram, aññam bhāram anādiya;
Samūlam taṇhamabbuya, nicchāto parinibbuto.

Natumhākasutta

Pucchā – na tumhākasuttam panāvuso bhagavatā kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyamyeva bhante sambahule bhikkhu ārabbha “yam bhikkhave natumhākaṁ tam pajahatha, tam vo pahīnam hitāya sukhāyabhavissatī”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Anattalakkhaṇasutta

Pucchā – anattalakkhaṇasuttam panāvuso bhagavatā kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – bārānasiyam bhante isipatane migadāye pañcavaggiye bhikkhū ārabbha “rūpam bhikkhave anattā, rūpañca hidam bhikkhave attā abhavissa, nayidam rūpam ābādhāya samvatteyya, labbhetha ca rūpe evam me rūpam hotu, evam me rūpam mā ahosi”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Yamakasutta

Pucchā – theravagge panāvuso tatiyam samgītam yamakasuttam kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kena kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvathhiyam bhante āyasmantam yamakatheram ārabbha āyasmata sāriputtattherena dhammasenāpatinā bhāsitam. Āyasmato bhante yamakatherassa evarūpam pāpakam diṭṭhigatam uppannam hoti “tathāham bhagavatā dhammañ desitam ājānāmi, yathā khīnāsavo bhikkhu kāyassa bhedā ucchijjati vinassati, na hoti parammaraṇa”ti. Tasmim bhante vatthusmim “tam kiṁ maññasi āvuso yamaka, rūpam niccam vā aniccam vā”ti evamādinā bhante āyasmata sāriputtattherena dhammasenāpatinā bhāsitam.

Pucchā – kathañcāvuso tattha āyasmā sāriputtatthero dhammasenāpati āyasmato yamakatherassa paṭividdhasaccassa diṭṭhisampannassa anuyogavattajhāpanavasena paṭipucchitvā uttari dhammadesanam vitthārena desesi.

Vissajjanā – tam kiṁ maññasi āvuso yamaka, rūpam ‘tathāgato’ti samanupassasīti. ‘No hetam āvuso’. Vedanam. Saññam. Saṅkhāre. Viññāṇam ‘tathāgato’ti samanupassasīti. ‘No hetam āvuso’ti evamādinā bhante āyasmā sāriputtatthero dhammasenāpati āyasmato yamakatherassa anuyogavattajhāpanavasena paṭipucchitvā paṭipucchitvā uttari dhammadesanam pavattesi.

Tam kiṁ maññasi āvuso yamaka, rūpam, vedanam, saññam, saṅkhāre, viññāṇam ‘tathāgato’ti samanupassasi—

Vakkalisutta

Pucchā – tenāvuso bhagavatā...pe... sammāsambuddhena khandhavaggasamyutte theravagge pañcamam vakkalisuttam kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – rājagahe bhante āyasmantam vakkaliṁ theram ārabbha bhāsitam. Āyasmā bhante vakkalithero ābādhiko dukkhitō bālhagilāno bhagavantam etadavoca “cirapatiķāhaṁ bhante bhagavantam dassanāya upasaṅkamitukāmo, natthi ca me kāyasmim tāvatikā balamattā, yāvatāhaṁ bhagavantam dassanāya upasaṅkameyya”nti. Tasmim bhante vatthusmim “alam vakkali, kiṁ te iminā pūtikāyena diṭṭhena, yo kho vakkali dhammañ passati, so mañ passati, yo mañ passati, so dhammañ passati. Dhammañhi vakkali passanto mañ passati, mañ passanto dhammañ passati. Tam kiṁ maññasi vakkali, rūpam niccam vā aniccam vā”ti evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam.

“Aham vakkali, kiṁ te iminā pūtikāyena diṭṭhena” –

“Tam kiṁ maññasi vakkali, rūpam niccam vā aniccam vā” –

Aniccam bhante.

“Yam panāniccam, dukkham vā tam sukham vā” –

Dukkham bhante.

Yam panāniccam dukkham vipariñāmadhammam, kallam nu tam samanupassitum “etam mama, esohamasmi, eso me attā” –

Pucchā – kathañcāvuso punapi bhagavā bhikkhū pesetvā āyasmato vakkalittherassa paggahavacanam ārocāpesi. Sopi katham attano pavattim bhagavato paccārocāpesi. Kathañcassa abhisamparāyo ahosi.

Vissajjanā – suñāvuso tvañ vakkali bhagavato vacanam dvinnañca devatānam, imam āvuso rattim dve devatāyo abhikkantāya rattiyā abhikkantavanñā kevalakappam gijjhakūtam obhāsetvā yena

Bhagavā tenupasāñkamītsu, upasañkamītvā bhagavantam abhivādetvā ekamantam atthamīsu, ekamantam thitā kho āvuso ekā devatā bhagavantam etadavoca ‘vakkali bhante bhikkhu vimokkhāya ceteti’ti. Aparā devatā bhagavantam etadavoca ‘so hi nūna bhante suvimutto vimuccissati’ti. Bhagavā ca tam āvuso vakkali evamāha ‘mā bhāyi vakkali, mā bhāyi vakkali, apāpakam te marañam bhavissati, apāpikā kālakiriyā’ti. Evam kho bhante bhagavā punapi bhikkhū pesetvā āyasmato vakkalittherassa paggahavacanam ārocāpesi. Sopi bhante āyasmā tenahāvuso mama vacanena bhagavato pāde sirasā vandatha “vakkali bhante bhikkhu ābādhiko dukkhitō bālhagilāno, so bhagavato pāde sirasā vandati”ti, evañca vadetha “rūpam aniccam, tāham bhante na kañkhāmi, yadaniccam tam dukkhanti navicikicchāmi, yadaniccam dukkham vipariñāmadhammam, natthi me tattha chando vā rāgo vā pemañvāti na vicikicchāmi”ti evamādinā bhagavato attano pavattim paccārocāpesi. So hi bhante āyasmā acirapakkantesu tesu bhikkhūsu sattham āharitvā vedanam vikkhambhetvā mūlakammañthānam ādāya sampajāno arahattam sacchikatvā kālamakāsi. Evam kho bhante tassa āyasmato abhisamparāyo ahosi.

Assajisutta

Pucchā – assajisuttam panāvuso bhagavatā kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – rājagahe bhante āyasmantam assajim ārabbha bhāsitam. Āyasmā bhante assaji ābādhiko dukkhitō bālhagilāno bhagavantam etadavoca “pubbe khvāham bhante gelaññe passambhetvā passambhetvā kāyasāñkhāre viharāmi, soham samādhiṁ nappatilabhāmi. Tassa mayham bhante tam samādhiṁ appatilabhato evam hoti no cassāham parihāyāmī”ti. Tasmim bhante vatthusmim “ye te assaji samañabrāhmañā samādhīsārakā samādhīsāmaññā, tesam tam samādhiṁ appatilabhatam evam hoti ‘no cassu mayam parihāyāmī’ti. Tam kiñ maññasi assaji, rūpam niccam vā aniccam vā”ti evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam.

Khemakasutta

Pucchā – khemakasuttam panāvuso kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kena kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – kosambiyam bhante sambahule there bhikkhū ārabbha āyasmatā khemakattherena bhāsitam. Sambahulā bhante therā bhikkhū āyasmantam dāsakam pesetvā catukkhattum āyasmantam khemakam ābādhikam dukkhitam bālhagilānam gelaññakāraññaica dhammañca pucchiñsu, tasmim bhante vatthusmim “pañcime āvuso upādānakkhandhā vuttā bhagavatā. Seyyathidam, rūpupādānakkhandho vedanupādānakkhandho saññupādānakkhandho sañkhārupādānakkhandho viññānupādānakkhandho, imesu khvāham āvuso pañcasu upādānakkhandhesu na kiñci attam vā attaniyam vā samanupassāmī”ti evamādinā bhante āyasmatā khemakattherena bhāsitam.

Pucchā – kathañcāvuso tattha āyasmā khemako uttari dhammadesanam pavaḍḍhetvā vitthārena therānam bhikkhūnam desesi. Kīdiso ca nesaṁ dhammadesakadhammappaṭiggāhakānam dhammadesanāyā ānisamso adhigato.

Vissajjanā – catutthe bhante vāre āyasmā khemako “alam āvuso dāsaka kiṁ imāya sandhāvanikāya, āharāvuso daṇḍam, ahameva therānam santikam gamissām”ti daṇḍamolubbha āyasmā khemako yena therā bhikkhū tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā therehi bhikkhūhi pucchito “nakhvāham āvuso rūpaṁ asmīti vadāmi, napi aññatra rūpā asmīti vadāmi. Na khvāham āvuso vedanam asmīti vadāmi, napi aññatra vedanā asmīti vadāmī”ti evamādinā bhante āyasmā khemako uttaripi dhammadesanam pavaḍḍhetvā vitthārena desesi. Imasmiñca pana bhante veyyākaraṇasmiṁ bhaññamāne saṭṭhimattānam therānam bhikkhūnam anupādāya āsavehi cittāni vimuccim̄su āyasmatoca khemakassa. Evam kho bhante tesam therānam dhammadesakadhammappaṭiggāhakānam dhammābhisaṁayo ahosi.

Channasutta

Pucchā – channasuttam panāvuso kattha kam ārabbha kismiṁ vatthusmiṁ kena kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – kosambiyam bhante āyasmantam channatheram ārabbha bhāsitam. Āyasmā bhante channathero āyasmantam ānandaṁ etadavoca “ovadatu maṁ āyasmā ānando, anusāsatu maṁ āyasmā ānando, karotu me āyasmā ānando dhammīm katham, yathāham dhammaṁ passeyya”nti. Tasmiṁ bhante vatthusmiṁ “sammukhā me tam āvuso channa bhagavato sutam, sammukhā paṭiggahitam kaccānagottam bhikkhum ovadantassa, dvayanissito khvāyam kaccāna loko yebhuyyena atthitañceva natthitañca, lokasamudayam kho kaccāna yathābhūtam sammappaññaya passato yā loke natthitā, sā na hotī”ti evamādinā bhante āyasmatā ānandatherena dhammabhaṇḍāgārikena bhāsitam.

Ovadatu maṁ āyasmā ānando, anusāsatu maṁ āyasmā ānando.

Pupphasutta

Pucchā – tenāvuso...pe... sammāsambuddhena khandhavaggasamyutte pupphavagge pupphasuttam kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante sambahule bhikkhū ārabbha “nāham bhikkhave lokena vivadāmi, lokova mayā vivadati, na bhikkhave dhammavādī kenaci lokasmiṁ vivadati, yam bhikkhave natthi sammataṁ loke paṇḍitānam, ahampitam “natthī”ti vadāmi, yam bhikkhave atthisammataṁ loke paṇḍitānam, ahampitam “atthī”ti vadāmī”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Nāham bhikkhave lokena vivadāmi.

Na bhikkhave dhammavādī kenaci lokasmiṁ vivadati.

Pheṇapiṇḍūpamasutta

Pucchā – tattheva āvuso pheṇapiṇḍūpamasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – ayujjhāyam bhante gaṅgāya nadiyā tīre sambahule bhikkhū ārabbha “seyyathāpi bhikkhave ayam gaṅgā nadī mahantaṁ pheṇapiṇḍam āvaheyya, tamenam caikkhumā puriso passeyya nijjhāyeyya yoniso upaparikkhey, tassa tam passato nijjhāyato yoniso upaparikkhato rittakaññeva khāyeyya, tucchakaññeva khāyeyya, asārakaññeva khāyeyya, kiṁ siyā bhikkhave pheṇapiṇde sāro. Evameva kho bhikkhave yam kiñci rūpaṁ atītānāgatapaccuppannam aijhattamvā bahiddhā vā olārikam

vā sukhumam vā hīnam vā pañitam vā yañ dūre santike vā, tam bhikkhu passati nijjhāyati yoniso upaparikkhati, tassa tam passato nijjhāyato yoniso upaparikkhato rittakaññeva khāyati, tucchakaññeva khāyati, asārakaññeva khāyati, kiñhi siyā bhikkhave rūpe sāro”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Pheṇapiñḍūpamam rūpam, vedanā pubbulupamā;
Marīcikūpamā saññā, sañkhārā kadalūpamā;
Māyūpamañca viññānam, desitādiccabandhunā;

Yathā yathā nijjhāyati, yoniso upaparikkhati;
Rittakam tucchakam hoti, yo nam passati yoniso.

Imañca kāyam ārabbha, bhūripaññena desitam;
Pahānam tiññam dhammānam, rūpam passatha chadditam.

Āyu usmāca viññānam, yadā kāyam jahantimam;
Apaviddho tadā seti, parabhattam acetanam.

Etādisāyam santāno, māyāyam bālalāpinī;
Vadhako esa akkhāto, sāro ettha na vijjati.

Evañ khandhe avekkheyā, bhikkhu āraddhavīriyo;
Divā vā yadi vā rattiñ, sampajāno pañissato.

Jaheyya sabbasamyogam, kareyya sarañattano;
Careyyādittasīsova, patthayam accutam padam.

Dutiyadhammadikasutta

Pucchā – tattheva āvuso dhammadikavagge dutiyadhammadikasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante aññataram bhikkhuñ ārabbha bhāsitam. Aññatamo bhante bhikkhu bhagavantam etadavoca “dhammadikiko dhammadikoti bhante vuccati, kittāvatā nu kho bhante dhammadikiko hoti, kittāvatā dhammānudhammappañipanno hoti, kittāvatā diññhadhammanibbānappatto hoti”ti. Tasmiñ bhante vatthusmim “rūpassa ce bhikkhu nibbidāya virāgāya nirodhāya dhammam deseti, ‘dhammadikiko bhikkhū’ti alam vacanāyā”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Sīlavantasutta, sutavantasutta

Pucchā – tattheva āvuso porāñakehi dhammasamgāhakamahātherehi samgītam sīlavantasuttañca sutavantasuttañca kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kena kathañca bhāsitam.

Vissajjana – bārāñasiyam bhante āyasmantam mahākoṭhikam ārabbha āyasmata sāriputtattherena dhammasenāpatinā bhāsitam. Āyasmā bhante mahākoṭhiko sāyanhasamayam pañisallānā vuṭṭhito yenāyasmā sāriputto tenupasarkami, upasarkamitvā āyasmantam sāriputtam etadavoca “sīlavatāvuso sāriputta bhikkhunā katame dhammā yoniso manasikātabbā. Sutāvatāvuso sāriputta bhikkhunā katame dhammā yoniso manasikātabbā”ti. Tasmiñ bhante vatthusmim “sīlavatāvuso koṭhika bhikkhunā, sutāvatāvuso koṭhika bhikkhunā pañcupādānakkhandhā aniccato dukkhato rogato gaññato sallato aghato ābādhato parato palokato suññato anattato yoniso manasikātabbā”ti evamādinā āyasmata sāriputtattherena dhammasenāpatinā bhāsitam.

Rādhasamyutta

Sattasutta

Pucchā – rādhasamyutte panāvuso dutiyam sattasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante āyasmantam rādhattheram ārabbha bhāsitam. Āyasmā bhante rādhatthero bhagavantam etadavoca “satto sattoti bhante vuccati, kittāvatā nu kho bhante sattoti vuccati”ti. Tasmim bhante vatthusmim “rūpe kho rādha yo chando yo rāgo yā nandī yā taṇhā, tatra satto tatra visatto, tasmā sattoti vuccati”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Dīṭhisamyutta

Soattasutta

Pucchā – dīṭhisamyutte panāvuso tatiyam samgītam soattā suttam bhagavatā kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante sambahule bhikkhū ārabbha “kismim nu kho bhikkhave sati kiṁ upādāya kiṁ abhinivissa evam dīṭhi uppajjati so attā so loko so pecca bhavissāmi nicco dhuvo sassato avipariṇāmadhammo”ti evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam.

Natthidinnasutta

Pucchā – tattheva āvuso pañcamam natthidinnasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyameva bhante sambahule bhikkhū ārabbha “kismim nu kho bhikkhave sati kiṁ upādāya kiṁ abhinivissa evam dīṭhi uppajjati natthi dinnaṁ, natthi yiṭṭham, natthi hutam, natthi sukatadukkatānam kammānam phalam vipāko”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Okkantasamyutta

Cakkhusutta

Pucchā – okkantasamyutte panāvuso pathamaṁ cakkhusuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante sambahule bhikkhū ārabbha “cakkhum bhikkhave aniccam viparināmi aññathābhāvi. Sotaṁ. Ghānaṁ. Jivhaṁ. Kāyo. Mano anicco vipariṇāmī aññathābhāvī”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Sāriputtasamyutta

Sucimukhīsutta

Pucchā – sāriputtasamyutte panāvuso dasamaṁ sucimukhīsuttam kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kena kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – rājagahe bhante sucimukhim paribbājikam ārabbha āyasmata sāriputtatherena dhammasenāpatinā bhāsitam. Sucimukhī bhante paribbājikā āyasmantam sāriputtam etadavoca “kim nu kho samaṇa adhomukho bhuñjasī”ti. Tasmīm bhante vatthusmiṁ “na khvāham bhagini adhomukho bhuñjāmī”ti evamādinā paṭikkhipitvā “ye hi keci bhagini samaṇabrahmaṇā vatthuvijjā tiracchānavijjāya micchājīvena jīvikam kappenti, ime vuccanti bhagini samaṇabrahmaṇā adhomukhā bhuñjanti”ti evamādinā āyasmata sāriputtatherena dhammasenāpatinā bhāsitam.

Kim nu kho samaṇa adho mukho bhuñjasī.

Na khvāham bhagini adhomukho bhuñjāmī.

Tena hi samaṇa ubbhamukho bhuñjasī.

Na khvāham bhagini ubbhamukho bhuñjāmī.

Salāyatana-vagga-saṁyutta-pāli

Ajjhattāniccasutta, bāhira-sutta

Pucchā – tenāvuso bhagavatā...pe... sammāsambuddhena saṭṭayatanavaggasamyoitte paṭhamam ajjhattāniccasuttañca catuttham bāhirāniccasuttañca kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante sambahule bhikkhū ārabbha “cakkhum bhikkhave aniccam, yadaniccam tam dukkham, yam dukkham tadanattā, yadanattā tam ‘netam mama, nesohamasmī, na meso attā’ti evametam yathābhūtam sammappaññāya daṭṭhabba”nti evamādināca. “Rūpā bhikkhave anicca. Yadaniccam tam dukkham, yam dukkham tadanattā, yadanattā tam netam mama, nesohamasmī, na meso attā”ti ca evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Sabbavagga

Ādittasutta

Pucchā – tatthāvuso sabbavagge chaṭṭham ādittasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – gayāyam bhante gayāsīse purāṇajaṭilam bhikkhusahassam ārabbha “sabbam bhikkhave ādittam, kiñca bhikkhave sabbam ādittam. Cakkhu bhikkhave ādittam, rūpā ādittā, cakkhuviññāṇam ādittam, cakkhusamphasso āditto, yampidam cakkhusamphassapaccayā uppajjati, vedayitam sukham vā dukkham vā adukkhamasukhamvā, tampi ādittam. Kena ādittam. Rāgagginā dosaggīnā mohagginā ādittam, jātiyā jarāya maraṇena sokehi paridevehi dukkhehi domanassehi upāyāsehi ādittanti vadāmī”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Migajālavagga

Paṭhama migajāla-sutta

Pucchā – migajālavagge āvuso paṭhamamigajālasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kismīm vatthusmiṁ kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante āyasmantaṁ migajālattheram ārabbha bhāsitaṁ. Āyasmā bhante

migajālatthero bhagavantam etadavoca “ekavihārī ekavihārīti bhante vuccati, kittāvatānukho bhante ekavihārī hoti, kittāvatāca pana sadutiyavihārī hotī”ti. Tasmim bhante vatthusmim “santi kho migajāla cakkhuviñneyā rūpā iṭṭhā kantā manāpā piyarūpā kāmūpasañhitā rajañyā, tañce bhikkhu abhinandati abhivadati ajjhosāya tiṭṭhati, tassa tam abhinandato abhivadato ajjhosāya tiṭṭhato uppajjati nandī, nandiyā sati sārāgo hoti, sārāge sati samyogo hoti, nandisamyojanasamyoutto kho migajāla bhikkhu sadutiyavihārīti vuccati”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Paṭhama chaphassāyatana-sutta

Pucchā – tattheva navamañ samgītam paṭhamachaphassāyatana-suttaṁ bhagavatā kattha kam ārabba kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – rājagahe bhante sambahule bhikkhū ārabba “yo hi koci vikkhave bhikkhu channam phassāyatana-nam samudayañca atthāngamañca assādañca ādīnavāñca nissaraṇañca yathābhūtam nappajānāti, avusitam tena brahmacariyam, ārakā so imasmā dhammadvinayā”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Aham hi bhante channam phassāyatana-nam samudayañca atthāngamañca assādañca ādīnavāñca nissaraṇañca yathābhūtam nappajānāmi.

Cakkhum etam mama, esohamasmi, eso me attāti samanupassasi.

No hetam bhante.

Ettha ca te bhikkhu cakkhu netam mama, nesohamasmi, na meso attāti evametam yathābhūtam sammappaññāya sudiṭṭham bhavissati, esevento dukkhassa.

Gilāna-vagga

Paṭhama gilāna-sutta

Pucchā – gilānavagge panāvuso paṭhamam gilāna-suttaṁ bhagavatā kattha kam ārabba kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante aññataram navam bhikkhum gilānam ābādhitaṁ dukkhitam bālhagilānam ārabba bhāsitam. Aññataro bhante bhikkhu gilāno ābādhiko dukkhitō bālhagilāno bhagavantam etadavoca “nakhvāhaṁ bhante sīlavisuddhattham bhagavatā dhammam desitam ājānāmi”ti. Tasmim bhante vatthusmim tam bhikkhum paṭipucchitvā tassa ca vacanam sādhukāram datvā “rāgavirāgattho hi bhikkhu mayā dhammo desito, tam kiṁ maññasi bhikkhu, cakkhu niccam vā aniccam vāti. Aniccam bhante. Yam panāniccam dukkham vā tam sukham vāti, dukkham bhante”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Na me bhante khamanīyam.

Sādhu kho tvam bhikkhu rāgavirāgattham mayā dhammam desitam ājānāsi,

Channa-vagga

Puṇṇa-sutta

Pucchā – channavagge panāvuso pañcamam samgītam puṇṇasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kismiṁ vatthusmiṁ kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante āyasmantam puṇṇattheram ārabbha bhāsitam, āyasmā bhante puṇṇatthero bhagavantam etadavoca “sādhu me bhante bhagavā samkhittena dhammam desetu, yamaham bhagavato dhammadam sutvā eko vūpakaṭho appamatto ātāpī pahitatto vihareyya”nti. Tasmiṁ vatthusmiṁ “santi kho puṇṇa cakkhuviññeyyā rūpā itthā kantā manāpā piyarūpā kāmūpasamhitā rajañyā, tañce bhikkhu abhinandati abhivadati ajjhosāya tiṭṭhati, tassa tam abhinandato abhivadato ajjhosāya tiṭṭhato uppajjati nandī, nandī samudayo dukkhasamudayo puṇṇāti vadāmī”ti evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam.

Pucchā – evañcāvuso bhagavā āyasmato puṇṇattherassa samkhittena ovādam datvā kathañca nam paṭipucchi, kathañca so bhagavato ārocesi, kathañcassāyasmato puṇṇattherassa abhisamparāyo ahosi.

Vissajjanā – evam kho bhante bhagavā āyasmato puṇṇattherassa samkhittena ovādam datvā “imīnā tvam puṇṇa mayā samkhittena ovādena ovadito katamasmiṁ janapade viharissasi”ti tam āyasmantam puṇṇattheram paṭipucchi. So ca bhante āyasmā “atthi bhante sunāparanto nāma janapado, tatthāham viharissāmī”ti evamādinā bhagavato ārocesi. So hi bhante āyasmā sunāparante janapade vasitvā teneva antaravassena tisso vijjā sacchākāsi. Teneva antaravassena parinibbāyi. Evañ kho bhante tassa āyasmato abhisamparāyo ahosi.

Santi kho tassa bhagavato sāvakā kāyena ca jīvitena ca aṭṭīyamānā harāyamānā jigucchamānā satthahārakam pariyesanti.

Sakkhissasi kho tvam puṇṇa iminā damūpasamena samannāgato sunāparasantasmiṁ janapade vatthum.

Salavagga

Mālukyaputtasutta

Pucchā – tenāvuso bhagavatā...pe... sammāsambuddhena salavagge dutiyam mālukyaputtasuttam kattha kam ārabbha kismiṁ vatthusmiṁ kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante āyasmantam mālukyaputtattheram ārabbha bhāsitam. Āyasmā bhante mālukyaputtatthero bhagavantam etadavoca “sādhu me bhante bhagavā samkhittena dhammad desetu, yamaham bhagavato dhammadam sutvā eko vūpakaṭho appamatto ātāpī pahitatto vihareyya”nti. Tasmīm vatthusmiṁ “ettha dāni mālukyaputta kiṁ dahare bhikkhū vakkhāmāti”ādinā theram apasādetvā ceva ussādetvā ca “tam kiṁ maññasi mālukyaputta, ye te cakkhuviññeyyā rūpā adiṭṭhā adiṭṭhapubbā, na ca passasi, na ca te hoti passeyyanti, atthi te tattha chando vā rāgo vā evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam.

Pucchā – imasmiṁ ca kho panāvuso bhagavatā ovāde samkhittena bhāsite so āyasmā mālukyaputtatthero bhagavantam kiṁ avoca kathañcassa bhagavā anuññāsi. Kīdiso cassāyasmato mālukyaputtattherassa dhammadbhīsamayo ahosi.

Vissajjanā – imasmiṁ kho bhante ovāde bhagavatā samkhittena bhāsite āyasmā mālukyaputtatthero bhagavantam etadavoca “imassa khvāham bhante bhagavatā samkhittena bhāsitassa vitthārena attham ajānāmi.

Rūpam disvā muṭṭhā, piyam nimittam manasi karoto;

Sārattacitto vedeti, tañca ajjhosa tiññhati.

Tassa vadḍhanti vedanā, anekā rūpasambhavā;
Abhijjhā ca vihesā ca, cittamassūpahaññati;
Evam ācinato dukkham, ārā nibbāna vuccati;

Peyyāla

Na so rajjati dhammesu, dhammam ñatvā pañissato;
Virattacitto vedeti, tañca nājjhosa tiññhati.

Yathāssa jānato dhammam, sevato cāpi vedanam;
Khīyati nopacīyati, evam so caratī sato;
Evam apacinato dukkham, santike nibbāna vuccatī.

Imassa khvāham bhante bhagavatā sañkhittena bhāsitassa evam vitthārena attham ājānāmīti.
Bhagavā ca bhante “sādhu sādhu mālukyaputta, sādhu kho tvam mālukyaputta mayā sañkhittena
bhāsitassa vitthārena attham ājānāsī”ti sādhukāram datvā—

“Rūpam disvā sati muñtho, piyam nimittam manasi karoto;
Sārattacitto vedeti, tañca ajjhosa tiññhati”ti—

Ādinā

Therassa vacanam samanuññāsi. So ca bhante āyasmā mālukyaputtatthero eko vūpakañtho
appamatto ātāpī pahitatto viharanto nacirasseva yassatthāya kulaputtā sammadeva agārasmā anagāriyam
pabbajanti, tadanuttaram brahmacariyapariyosānam diññheva dhamme sayam abhiññā sacchikatvā
upasampajja vihāsi, “khiñā jāti, vusitam brahmacariyam, katañ karañiyam, nāparañ itthattāyā”ti
abbhaññāsi. Aññataroca panāyasmā mālukyaputto arahatañ ahosi. Evam kho bhante tassa āyasmato
abhisamparāyo ahosi.

Rūpam disvā sati muñthā, piyam nimittam manasi karoto;
Sārattacitto vedeti, tañca ajjhosa tiññhati.

Pamādavihārīsutta

Pucchā – tattheva āvuso catutthañ pamādavihārīsuttam bhagavatā kattha kam ārabbha bhāsitam.

Vissajjanā – sāvathiyam bhante sambahule bhikkhū ārabbha “pamādavihāriñca vo bhikkhave
desessāmi appamādavihāriñca, tam suñātha. Kathañca bhikkhave pamādavihārī hoti. Cakkhundriyam
asamvutassa bhikkhave viharato cittam byāsiñcati cakkhuvīññeyesu rūpesu, tassa byāsittacittassa
pāmojjañ na hoti, pāmojje asati pīti na hoti, pītiyā passaddhi na hoti, passaddhiyā asati dukkham hoti,
dukkhino cittam na samādhiyati, asamāhi te citte dhammā na pātubhavanti, dhammānam apātubhāvā
pamādavihārītveva sañkham gacchatī”ti evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam.

Lokakāmaguṇavagga

Rāhulovādasutta

Pucchā – lokakāmaguṇavagge āvuso aññhamam rāhulovādasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha

kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvathiyamyeva bhante āyasmantam rāhulam ārabbha “tam kiṁ maññasi rāhula, cakkhu niccam vā aniccam vāti. Aniccam bhante. Yam panāniccam, dukkham vā tam sukhamvāti. Dukkham bhante. Yam panāniccam dukkham vipariṇāmadhammaṁ kallam nu tam samanupassitum ‘etam mama, esohamasmi, eso me attā’ti. No hetam bhante”ti evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam.

Yamnūnāham rāhulam uttariṁ āsavānam khaye vineyyam.

Gaṇhāhi rāhula nisīdanam.

Gahapativagga

Bhāradvājasutta

Pucchā – gahapativagge āvuso porāṇakehi dhammasamgāhakamahātherēhi catuttham samgītam bhāradvājasuttam kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kena kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – kosambiyam bhante rājānam udenam ārabbha āyasmata piṇḍolabhāradvājatherēna bhāsitam. Rājā bhante udeno āyasmantam piṇḍolabhāradvājam etadavoca “ko nu kho bho bhāradvāja hetu ko paccayo, yenime daharā bhikkhū susū kālakesā bhadrena yobbanena samannāgatā pathamena vayasā anikilitavino kāmesu yāvajīvam paripuṇṇam parisuddham brahmacariyam caranti, addhānañca āpādentī”ti. Tasmim vatthusmim “vuttam kho

Etam mahārāja tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammāsambuddhena etha tumhe bhikkhave mātumattīsu mātucittam upaṭṭhapetha. Bhaganimattīsu bhaginicittam upaṭṭhapetha, dhītumattīsu dhītucittam upaṭṭhapethā”ti evamādinā bhante āyasmata piṇḍola bhāradvājatherēna bhāsitam.

Verahaccānisutta

Pucchā – tattheva āvuso porāṇakehi dhammasamgāhakamahātherēhi dasamaṁ samgītam verahaccānisuttam kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kena kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – kāmaṇḍāyam bhante verahaccānigottam brāhmaṇim ārabbha āyasmata udāyittherēna bhāsitam. Verahaccānīgottā bhante brāhmaṇī āyasmantam udāyittheram etadavoca “kismim nu kho bhante sati arahanto sukhadukkham paññapenti, kismim asati arahanto sukhadukkham na paññapentī”ti. Tasmim vatthusmim “cakkhusmim kho bhagini sati arahanto sukhadukkham paññapenti, cakkhusmim asati arahanto sukhadukkham na paññapentī”ti evamādinā bhante āyasmata udāyittherēna bhāsitam.

Devadahavagga

Khaṇasutta

Pucchā – devadahavagge āvuso khaṇasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sakkesu bhante devadahe nāma sakyānam nigame sambahule bhikkhū ārabbha “lābhā vo bhikkhave, suladdham vo bhikkhave, khaṇo vo paṭiladdho brahmacariyavāsāyā”ti evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam.

Samuddavagga

Bālisikopamasutta

Pucchā – samuddavagge panāvuso tatiyam bālisikopamasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha bhāsitam.

Vissajjanā – rājagahe bhante jīvakambavane sambahule bhikkhū ārabbha “seyyathāpi bhikkhave bālisiko āmisagatabalisam gambhīre udakarahade pakkhipeyyā”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Ādittapariyāyasutta

Pucchā – sañayatanavaggasañyutte samuddavagge panāvuso porāṇakehi dhammasaṅgāhakamahātherēhi sañgītam atthamam ādittapariyāyasuttam bhagavatā kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sambahule bhante bhikkhū ārabbha “ādittapariyāyam vo bhikkhave dhammapariyāyam desessāmi, tam sunātha. Katamo ca bhikkhave ādittapariyāyo dhammapariyāyo. Varam bhikkhave tattāya ayosalākāya ādittāya sampajjalitāya sajotibhūtāya cakkhundriyam sampalimaṭṭham, natveva cakkhuviññeyyesu rūpesu anubyañjanaso nimittaggāho”tiādinā bhagavatā bhāsitam.

Āśīvisavagga

Paṭhamadārukκhandhopamasutta

Pucchā – āśīvisavagge āvuso porāṇakehi dhammasaṅgāhakamahātherēhi catuttham sañgītam paṭhamadārukκhandhopamasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – kosambiyam bhante gaṅgāya nadiyā tīre sambahule bhikkhū ārabbha “passatha no tumhe bhikkhave amham mahantam dārukκhandham gaṅgāya nadiyā sotena vuyhamāna”nti evamādinā bhagavatā bhāsitā.

Upacāravacanam

Pucchā – kathañcāvuso tattha bhagavatā orimatīrādīnam upacāravacanānam attho vitthārena vibhajitvā pakāsito.

Vissajjanā – orimam tīranti kho bhikkhu channetañ aijhattikānam āyatanānam adhivacanam. Pārimam tīranti kho bhikkhu channetañ bāhirānam āyatanānam adhivacanam. Majjhe saṃsīdoti kho bhikkhu nandirāgassetam adhivacanam. Thale ussādoti kho bhikkhu asmimānassetam adhivacananti evamādinā bhante bhagavatā tattha orimatīrādīnam upacāravacanānam attho vitthārena vibhajitvā pakāsito.

Pucchā – imasmiñ kho pana āvuso sutte bhagavatā bhāsite visesato kassa kīdiso attho kathañca paṭiladdho.

Vissajjanā – imasmiñ bhante sutte bhagavatā bhāsite visesato nandassa gopālakassa pabbajjā ca upasampadā ca yāva arahattāca visesato attho adhigato.

Labheyyāham bhante bhagavato santike pabbajjam, labheyyam upasampadam.

Tena hi tvam nanda sāmikānam gāvo niyyātehi.

Gamissanti bhante gāvo vacchagiddhiniyo.

Kiṁsukopamasutta

Pucchā – tattheva āvuso porāṇakehi dhammasaṁgāhakamahātherehi aṭṭhamam samgītam kiṁsukopamasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kismiṁ vatthusmiṁ kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sakkesu bhante kapilavatthusmiṁ nigrodhārāme aññataram kārakam bhikkhum ārabbha bhāsitam. Aññataro bhante kārako bhikkhu cattāro khāṇasave bhikkhū ñāṇadassananavisuddham pucchitvā asantuṭṭho tesam bhikkhūnaṁ pañhāveyyākaraṇena yena bhagavā tenupasaṅkami. Upasaṅkamitvā bhagavantam etadavoca “kittāvatā nu kho bhante bhikkhuno dassanam suvisuddham hotī”ti. Tasmiṁ vatthusmiṁ “seyyathāpi bhikkhu purisassa kiṁsuko adiṭṭhapubbo assa, so yenaññataro puriso kiṁsukassa dassāvī tenupasaṅkameyyā”ti evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam.

Chappāṇakopamasutta

Pucchā – tattheva āvuso porāṇakehi dhammasaṁgāhakamahātherehi dasamam samgītam chappāṇakopamasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sakkesuyeva bhante sambahule bhikkhū ārabbha “seyyathāpi, bhikkhave puriso arugatto pakkagatto saravanam paviseyyā”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Pucchā – kathañcāvuso tattha bhagavatā asamvaro vitthārena vibhajitvā desito.

Vissajjanā – kathañca bhikkhave asamvaro hoti, idha bhikkhave bhikkhu cakkhunā rūpaṁ disvā piyarūpe rūpe adhimuccati, appiyarūpe rūpe byāpajjati, anupaṭṭhitakāyassati ca viharati parittacetaso. Tañca cetovimuttiṁ paññāvimuttiṁ yathābhūtam nappajānāti, yathassa te uppānā pāpakā akusalā dhammā apariṣesā nirujjhantīti evamādinā bhante bhagavatā tattha asamvaro vitthārena vibhajitvā desito.

Pucchā – kathañcāvuso tattha bhagavatā samvaro vibhajitvā vitthārena desito.

Vissajjanā – kathañca bhikkhave samvaro hoti, idha bhikkhave bhikkhu cakkhunā rūpaṁ disvā piyarūpe rūpe nādhimuccati, appiyarūpe rūpe na byāpajjatīti, evamādinā bhante bhagavatā tattha samvaro vibhajitvā vitthārena desito.

Vedanāsaṁyutta

Daṭṭhabbasutta

Pucchā – tenāvuso bhagavatā...pe... sammāsambuddhena vedanāsaṁyutte pañcamam daṭṭhabbasuttam kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sakkesu bhante kapilavatthusmiṁ nigrodhārāme sambahule bhikkhū ārabbha “tisso imā bhikkhave vedanā. Katamā tisso, sukhaṁ vedanā dukkhāvedanā adukkhamasukhā vedanā. Sukhaṁ bhikkhave vedanā dukkhato daṭṭhabbā, dukkhā vedanā sallato daṭṭhabbā, adukkhamasukhā vedanā aniccato daṭṭhabbā”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Sukhā bhikkhave vedanā dukkhato daṭṭhabbā.

Yo sukham dukkhato addasa, dukkhamaddakkhi sallato;
Adukkhamasukham santam, addakkhinam aniccato.

Sa ve sammaddaso bhikkhu, pariññāti vedanā;
So vedanā pariññāya, diṭṭhe dhamme anāsavo;
Kāyassa bhedā dhammaṭho, saṅkhyam nopeti vedagū.

Sallasutta

Pucchā – tattheva āvuso chaṭṭham sallasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sakkesu bhante kapilavatthusmiṁ nigrodhārāme sambahule bhikkhū ārabbha “assutavā bhikkhave puthujjano sukhampi vedanam vedayati, dukkhampi vedanam vedayati, adukkhamasukhampi vedanam vedayati. Sutavā bhikkhave ariyasāvako sukhampi vedanam vedayati, dukkhampi vedanam vedayati, adukkhamasukhampi vedanam vedayati. Tatra bhikkhave ko viseso, ko adhippayāso, kiṁ nānākaraṇam sutavato ariyabhāvakassa assutavatā puthujjanenā”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Jambukhādakasamyutta

Nibbānapañhāsutta

Pucchā – jambukhādakasamyutte āvuso paṭhamam nibbānapañhāsuttam kattha kam ārabbha kismiṁ vatthusmiṁ kena kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – magadhesu bhante nālakagāmake jambukhādakam paribbājakam ārabbha āyasmata sāriputtatherena dhammasenāpatinā bhāsitam. Jambukhādako bhante paribbājako āyasmantaṁ sāriputtam etadavoca “nibbānam nibbānanti āvuso sāriputta vuccati, katamam nukho āvuso nibbāna”nti. Tasmiṁ bhante vatthusmiṁ “yo kho āvuso rāgakkhayo dosakkhayo mohakkhayo, idam vuccati nibbāna”nti evamādinā āyasmata sāriputtatherena dhammasenāpatinā bhāsitam.

Dhammadīpañhāsutta

Pucchā – tattheva āvuso porāṇakehi dhammasamgāhakamahāthereli tatiyam samgītam dhammadīpañhāsuttam kattha kam ārabbha kismiṁ vatthusmiṁ kena kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – magadhesuyeva bhante nālakagāme jambukhādakam paribbājakam ārabbha āyasmata sāriputtatherena dhammasenāpatinā bhāsitam. Jambukhādako bhante paribbājako āyasmantaṁ sāriputtam etadavoca “ke nu kho āvuso sāriputta loke dhammadīdino, ke loke suppaṭipannā, ke loke sugatā”ti. Tasmiṁ bhante vatthusmiṁ “ye kho āvuso rāgappahānāya dhammam desenti, dosappahānāya dhammam desenti, mohappahānāya dhammam desenti. Te loke dhammadīdino”ti evamādinā āyasmata sāriputtatherena dhammasenāpatinā bhāsitam.

Ke loke suppaṭipannā.

Ke loke sugatā.

Dukkarapañhāsutta

Pucchā – tattheva porāṇakehi dhammasaṃgāhaka mahāthererehi pariyośānasuttabhāvena samgītam dukkarapañhāsuttam̄ kattha kam̄ ārabbha kismim̄ vatthusmim̄ kena kathañca bhāsitam̄.

Vissajjanā – magadhesuyeva nālakagāme jambukhādakam̄ paribbājakam̄ ārabbha āyasmatā sāriputtatherena dhammasenāpatinā bhāsitam̄. Jambukhādako bhante paribbājako āyasmantam̄ sāriputtam̄ etadavoca “kim̄ nu kho āvuso sāriputta imasmiṃ dhammadvinaye dukkara”nti. Tasmiṃ bhante vatthusmim̄ “pabbajā kho āvuso imasmiṃ dhammadvinaye dukkarā”ti evamādinā āyasmatā sāriputtatherena dhammasenāpatinā bhāsitam̄.

Moggallānasamyutta

Sakkasutta

Pucchā – moggallānasamyutte āvuso dasamam̄ samgītam̄ sakkasuttam̄ kattha kam̄ ārabbha kena kathañca bhāsitam̄.

Vissajjanā – devesu bhante tāvatiṃsesu sakkam̄ devānamindam̄ ārabbha “sādhū kho devānaminda buddhasaraṇagamanam̄ hoti, buddhasaraṇagamanahetu kho devānaminda evamidhekacce sattā kāyassa bhedā param̄ marañā sugatim̄ saggam̄ lokam̄ upapajjanti”ti evamādinā bhante āyasmatā mahāmoggallānattherena bhāsitam̄.

Cittasamyutta

Niganṭhanāṭaputtasutta

Pucchā – cittasamyutte āvuso porāṇakehi dhammasaṃgāhakamahāthererehi aṭṭhamam̄ samgītam̄ niganṭhanāṭaputtasuttam̄ kattha kam̄ ārabbha kismim̄ vatthusmim̄ kena kathañca bhāsitam̄.

Vissajjanā – macchikāsaṇde bhante niganṭham̄ nāṭaputtam̄ ārabbha cittena gahapatinā bhāsitam̄. Niganṭho bhante nāṭaputto cittam̄ gahapatim̄ etadavoca “saddhasi tvam̄ gahapati samaṇassa gotamassa atthi avitakko avicāro samādhi, atthi vitakkavicārānam̄ nirodho”ti. Tasmiṃ bhante vatthusmim̄ “na khvāham̄ ettha bhante bhagavato saddhāya gacchāmi, atthi avitakko avicāro samādhi, atthi vitakkavicārānam̄ nirodho”ti evamādinā cittena gahapatinā bhāsitam̄.

Idam̄ bhavanto passantu.

Yāva ujuko cāyam̄ citto gahapati.

“Aham̄ kho bhante yāvadeva ākañkhāmi, vivicceva kāmehi vivicca akusalehi dhammehi savitakkam̄ savicāram̄ vivekajam̄ pītisukham̄ paṭhamam̄ jhānam̄ upasampajja viharāmi” –

Idam̄ bhavanto passantu.

Acelakassapasutta

Pucchā – tattheva āvuso porāṇakehi dhammasaṃgāhakamahāthererehi navamam̄ samgītam̄ acelakassapasuttam̄ kattha kam̄ ārabbha kismim̄ vatthusmim̄ kena kathañca bhāsitam̄.

Vissajjanā – tattheva bhante macchikāsaṇde acelaṃ kassapam̄ ārabbha cittena gahapatinā bhāsitam̄. Acelo bhante kassapo cittam̄ gahapatim̄ etadavoca “imehi pana te gahapati tiṃsamattehi

vassehi atthi koci uttarimanussadhammo alamariyaññadassanaviseso adhigato phāsuvihāro”ti. Tasmīm bhante vatthusmiñ “gihinopi siyā bhante ahañhi bhante yāvadeva ākañkhāmi, vivicceva kāmehi vivicca akusalehi dhammehi savitakkam̄ savicāram̄ vivekajam̄ pītisukham̄ pañhamam̄ jhānam̄ upasampajja viharāmī”ti evamādinā cittena gahapatinā bhāsitam̄.

Gāmañisam̄yutta

Cañdasutta

Pucchā – tenāvuso bhagavatā...pe... sammāsambuddhena gāmañisam̄yutte pañhamam̄ cañdasuttam̄ kattha kam̄ ārabbha kismīm̄ vatthusmiñ kathañca bhāsitam̄.

Vissajjanā – sāvatthiyam̄ bhante cañdam̄ gāmañim̄ ārabbha bhāsitam̄. Cañdo bhante gāmañi bhagavantam̄ etadavoca “ko nu kho bhante hetu ko paccayo, yena midhekacco cañdo cañdotveva sañkham gacchatī. Ko pana bhante hetu ko paccayo, yena midhekacco sorato soratotveva sañkham gacchatī”ti. Tasmīm bhante vatthusmiñ “idha gāmañi ekaccassa rāgo appahīno hoti, rāgassa appahīnattā pare kopenti, parehi kopyamāno kopam̄ pātukaroti, so cañdotveva sañkham gacchatī”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam̄.

Khettūpamasutta

Pucchā – tattheva āvuso porāṇakehi dhammasamgāhakamahātherehi sattamam̄ samgītam̄ khettūpamasuttam̄ kattha kam̄ ārabbha kismīm̄ vatthusmiñ kathañca bhāsitam̄.

Vissajjanā – nālāndāyam̄ bhante pāvārikambavane asibandhakaputtam̄ gāmañim̄ ārabbha bhāsitam̄. Asibandhakaputto bhante gāmañi bhagavantam̄ etadavoca “nanu bhante bhagavā sabbapāñhabhūtahitānukampī viharatīti. Evam̄ gāmañi tathāgato sabbapāñhabhūtahitānukampī viharatīti. Atha kiñcarahi bhante bhagavā ekaccānam̄ sakkaccañ dhammam̄ deseti, ekaccānam̄ no tathā sakkaccañ dhammam̄ desetī”ti. Tasmīm bhante vatthusmiñ “tena hi gāmañi taññevettha pañipucchissāmi, yathā te khameyya, tathā nañ byākareyyāsi”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam̄.

Sañkhadhamasutta

Pucchā – tattheva āvuso porāṇakehi dhammasamgāhaka mahātherehi aṭṭhamam̄ samgītam̄ sañkhadhamasuttam̄ bhagavatā kattha kam̄ ārabbha kismīm̄ vatthusmiñ kathañca bhāsitam̄.

Vissajjanā – nālāndāyamyeva bhante pāvārikambavane asibandhakaputtam̄ gāmañim̄ nigañthasāvakam̄ ārabbha bhāsitam̄. Bhagavā bhante asibandhakaputtam̄ gāmañim̄ nigañthasāvakam̄ etadavoca “katham̄ nu kho gāmañi nigañtho nāṭaputto sāvakānam̄ dhammam̄ desetī”ti. Evam̄ kho bhante nigañtho nāṭaputto sāvakānam̄ dhammam̄ deseti “yo koci pāñam̄ atipāteti, sabbo so āpāyiko nerayiko. (Peyyāla) yañbahulam̄ yañbahulam̄ viharati, tena tena nīyati”ti. Tasmīm bhante vatthusmiñ “yañbahulam̄ yañbahulañca gāmañi viharati, tena tena nīyati, evam̄ sante na koci āpāyiko nerayiko bhavissati, yathā nigañthassa nāṭaputtassa vacana”nti evam̄ kho bhagavatā sañkhittena bhāsitam̄.

Yañ bahulavāda

Pucchā – kathañcāvuso tattha bhagavatā yañbahulavāde doso pakāsito.

Vissajjanā – tam̄ kiñ maññasi gāmañi, yo so puriso pāññatipātī rattiyyā vā divasassa vā samayāsamayam̄ upādāya katamo bahutaro samayo yañ vāso pāñamatipāteti. Yañ vā so pāñam̄

nātipātēti evamādinā bhante tattha bhagavatā asibandhakam nigaṇṭhanāṭaputtassa sāvakam gāmaṇīm pucchitvā pucchitvā yāmbahulavāde doso pakāsito.

Pucchā – kathañcāvuso tattha bhagavatā anekam̄sa vipākakammassa ekam̄ savipākavāde doso pakāsito.

Vissajjanā – idha gāmaṇi ekacco satthā evamvādī hoti evamdiṭṭhi yo koci pāṇamatipāteti, sabbo so āpāyiko nerayikoti evamādinā bhante tattha bhagavatā anekam̄sa kammavipākassa ekam̄savipākavāde doso vitthāretvā pakāsito.

Pucchā – kathañcāvuso tattha bhagavatā yathādhammasāsane guṇovibhajitvā pakāsito.

Vissajjanā – idha pana gāmaṇi tathāgato loke uppajjati arahaṇ sammāsambuddho vijjācaraṇasampanno sugato lokavidū anuttaropurisa dammasārathi satthādevamanussānam buddho bhagavā, so anekapariyāyena pānātipātam garahati vigarahati. “Pānātipātā viramathā”ti cāhāti evamādinā bhante bhagavatā tattha yathādhammasāsane guṇo vitthāretvā pakāsito.

Bhadrakasutta

Pucchā – tattheva āvuso porāṇakehi dhammasamgāhakamahātherehi ekādasamam̄ samgītam̄ bhadrakasuttam̄ bhagavatā kattha kam̄ ārabbha kismim̄ vatthusmim̄ kathañca bhāsitam̄.

Vissajjanā – mallesu bhante uruvelakappenāma mallānam nigame bhadrakam gāmaṇīm ārabbha bhāsitam̄. Bhadrako bhante gāmaṇi bhagavantam̄ etadavoca “sādu me bhante bhagavā dukkhassa samudayañca atthaṅgamañca desetū”ti. Tasmim̄ bhante vatthusmim̄ “ahañce te gāmaṇi atītamaddhānam̄ ārabbha dukkhassa samudayañca atthaṅgamañca deseyyaṁ ‘evam ahosi atītamaddhāna’nti. Tatra te siyā kañkhā siyā vimatī”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam̄.

Sādu me bhante bhagavā dukkhassa
Samudayañca atthaṅgamañca desetu—

“Tām̄ kiṁ maññasi gāmaṇi, atthi uruvelakappe manussā” –

Rāsiyasutta

Pucchā – tenāvuso bhagavatā...pe... sammāsambuddhena gāmaṇisam̄yutte dvādasamam̄ samgītam̄ rāsiyasuttam̄ kattha kam̄ ārabbha kismim̄ vatthusmim̄ kathañca bhāsitam̄.

Vissajjanā – mallesu bhante uruvelakappenāma mallānam nigame rāsiyam gāmaṇīm ārabbha bhāsitam̄. Rāsiyo bhante gāmaṇi bhagavantam̄ upasaṅkamitvā etadadoca “sutam̄ me bhante ‘samaṇo gotamo sabbam̄ tapam̄ garahati, sabbam̄ tamassim̄ lūkhajīvīm ekaṁsenā upavadati upakkosati”ti. Ye te bhante evamāhaṁsu ‘samaṇo gotamo sabbam̄ tapam̄ garahati, sabbam̄ tapassim̄ lūkhajīvīm ekaṁsenā upavadati upakkosati”ti. Kacci te bhante bhagavato vuttavādino, na ca bhagavantam̄ abhūtena abbhācikkhanti, dhammassa cānudhammam̄ byākarontī”ti. Tasmim̄ bhante vatthusmim̄ ye te gāmaṇi evamāhaṁsu “samaṇo gotamo sabbam̄ tapam̄ garahati, sabbam̄ tapassim̄ lūkhajīvīm ekaṁsenā upavadati upakkosati”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam̄.

Pucchā – kathañcāvuso tattha bhagavatā garahitabbāgarahitabbā kāmabhogino vitthārena vibhajitvā pakāsitā.

Vissajjanā – tayo kho me gāmaṇi kāmabhogino santo saṃvijjamānā lokasmīm. Katame tayo. Idha gāmaṇi ekacco kāmabhogī adhammena bhoge pariyesati sāhasena, adhammena bhoge pariyesitvā sāhasena na attānam sukheti na pīneti, na saṃvibhajati na puññāni karotīti evamādinā bhante tattha bhagavatā garahitabbāgarahitabbā kāmabhogino vitthārena vibhajitvā pakāsitā.

Pucchā – kathañcāvuso tattha bhagavatā garahitabbāgarahitabbā tapassino lūkhajīvino vitthārena vibhajitvā pakāsitā.

Vissajjanā – tayo me gāmaṇi tapassino lūkhajīvino santo saṃvijjamānā lokasmīm. Katame tayo. Idha gāmaṇi ekacco tapassī lūkhajīvī saddhā agārasmā anagāriyam pabbajito hoti “appeva nāma kusalam dhammaṁ adhigaccheyyam, appeva nāma uttarimanussadhammā alamariyañānadassananavisesam sacchikareyya”nti, so attānam ātāpeti paritāpeti, kusalañca dhammam nādhigacchati, uttari ca manussadhammā alamariyañānadassananavisesam na sacchikarotīti evamādinā bhante tattha bhagavatā garahitabbāgarahitabbā tapassino lūkhajīvino vitthārena vibhajitvā pakāsitā.

Abyākatasamyutta

Khemāsutta

Pucchā – abyākatasamyutte panāvuso porāṇakehi dhammasaṃgāhaka mahāthererehi paṭhamam saṃgītam khemāsuttam kattha kam ārabbha kismīm vatthusmīm kena kathañca bhāsitam. Kathañca tam bhagavatāpi puna bhāsitam.

Vissajjanā – antarā ca bhante sāvatthim antarā ca sāketam toraṇavatthusmīm padese rājānam pasenadiṁ kosalam ārabbha khemāya bhikkhuniyā bhāsitam. Rājā bhante pasenadi kosalo yena khemā bhikkhunī tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinno kho bhante rājā pasenadikosalo khemam bhikkhuniṁ etadavoca “kim nukho ayye hoti tathāgato paramāmarañā”ti. Tasmīm bhante vatthusmīm “abyākataṁ kho etaṁ mahārāja bhagavatā hoti tathāgato paramā marañā”ti evamādinā khemāya bhikkhuniyā bhāsitam. Bhagavatā ca bhante aparena samayena raññā pasenadikosalena puṭṭhena evameva puna bhāsitam.

Kim panayye nahoti tathāgato paramā marañā.

Kutūhalasālāsutta

Pucchā – tattheva āvuso porāṇakehi dhammasaṃgāhakamahāthererehi navamam saṃgītam kutūhalasālāsuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kismīm vatthusmīm kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – vesāliyam bhante vacchagottam paribbājakam ārabbha bhāsitam. Vacchagotto bhante paribbājako bhagavantam upasaṅkamitvā “purimāni bho gotama divasāni purimatarāni sambahulānam nānātitthiyānam samañabrahmañānam paribbājakānam kutūhalasālāyam sannisinnānam sannipatitānam ayamantarakathā udapādī”ti evamādikam vacanam avoca. Tasmīm bhante vatthusmīm “alañhi te vaccha kañkhitum, alam vicikicchitum. Kañkhanīye ca pana te ṭhāne vicikicchā uppannā”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Mahāvaggasamyuttapāli

Avijjāvagga

Upadḍhasutta

Pucchā – mahāvaggasamyutte panāvuso porāṇakehi dhammasaṃgāhakamahātheresi dutiyam samgītam upaḍḍhasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sakkesu bhante sakkare nāma sakyānam nigame āyasmantam ānandattheram ārabbha bhāsitam. Āyasmā bhante ānandathero bhagavantam etadavoca “upaḍḍhamidam bhante brahmaçariyam yadidam kalyāṇamittatā kalyāṇasahāyatā kalyāṇasampavañkatā”ti. Tasmim bhante vatthusmim “mā hevam ānanda, mā hevam ānanda, sakalamevidam ānanda brahmaçariyam yadidam kalyāṇamittatā kalyāṇasahāyatā kalyāṇasampavañkatā”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Mamañ hi ānanda kalyāṇamittam āgamma jātidhammā sattā jātiyā parimuccanti.

Bojjhaṅgasamyutta

Kuṇḍaliyasutta

Pucchā – bojjhaṅgasamyutte panāvuso porāṇakehi dhammasaṃgāhakamahātheresi chaṭṭham samgītam kuṇḍaliyasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sākete bhante añjanavane migadāye kuṇḍaliyam paribbājakam ārabbha bhāsitam. Kuṇḍaliyo bhante paribbājako bhagavantam upasaṅkamitvā “ahamasmi bho gotama ārāmanissayī parisāvacaro, tassa mayham bho gotama pacchābhuttam bhuttapātarāsassa ayamācāro hoti ārāmena ārāmañ uyyāñena uyyānam anucaṅkamāmi anuvicarāmi, so tattha passāmi eke samaṇabrahmañ itivādappamokkhānisamṣañceva kathañ kathante upārambhānisamṣañca, bhavam pana gotamo kimānisamso viharati”ti etam vacanam avoca. Tasmim bhante vatthusmim “vijjāvimuttiphalānisamso kho kuṇḍaliya tathāgato viharati”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Paṭhama gilānasutta

Pucchā – tenāvuso bhagavvatā jānatā...pe... sammāsambuddhena bojjhaṅgasamyutte dutiye gilānavagge paṭhamagilānasuttam kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – rājagahe bhante pippaliguñhāyam āyasmantam mahākassapattheram ārabbha bhāsitam. Āyasmā bhante mahākassapatthero pippaliguñhāyam viharati ābādhiko dukkhito bālhagilāno. Atha kho bhante bhagavā sāyanhasamayam paṭisallānā vuṭṭhito yenāyasmā mahākassapo tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā paññatte āsane nisīdi, nisajja kho bhagavā āyasmantam mahākassapam etadavoca – “kacci te kassapa khamanīyam, kacci yāpanīyam, kacci dukkhā vedanā paṭikkamanti no abhikkamanti, paṭikkamosānam paññāyati no abhikkamoti. Na me bhante khamanīyam na yāpanīyam, bālhā me dukkhā vedanā abhikkamanti no paṭikkamanti, abhikkamosānam paññāyati no paṭikkamo”ti. Tasmim bhante vatthusmim “sattime kassapa bojjhaṅgā mayā sammadakkhātā bhāvitā bahulikatā abhiññāya sambodhāya nibbānāya saṃvattantī”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Udāyisutta

Pucchā – tattheva āvuso tatiye udāyivagge porāṇakehi dhammasaṃgāhakamahātheresi dasamam samgītam udāyisuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sumbhesu bhante setakenāma sumbhānam nigame āyasmantam udāyitheram ārabbha bhāsitam. Āyasmā bhante udāyithero bhagavantam upasaṅkamitvā “acchariyam bhante, abbhutam bhante, yāva bahukatañca me bhante bhagavati pemañca gāravo ca hirī ca ottappañcāti evamādikam vacanam avoca. Tasmin bhante vatthusmim “sādhu sādhu udāyi eso hi te udāyi maggo paṭiladdho. Yo te bhāvito bahulikato, tathā tathā viharantam tathattāya upanessati, yathā tvam ‘khīñā jāti, vusitam

brahmacariyam, kataṁ karaṇīyam, nāparam itthattāyā’ti pajānissatī’ti. Evam kho bhagavatā bhāsitam.

Satipaṭṭhānasamyutta

Satisutta

Pucchā – satipaṭṭhānasamyutte āvuso porāṇakehi dhammasaṁgāhaka mahāthererehi dutiyam saṁgītam satisuttam bhagavatā kattha kam kārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – vesāliyaṁ bhante ambapālivane sambahule bhikkhū ārabbha “sato bhikkhave bhikkhu vihareyya sampajāno ayam vo amhākam anusāsanī”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Sālasutta

Pucchā – tattheva āvuso porāṇakehi dhammasaṁgāhakamahāthererehi catuttham saṁgītam sālasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – kosalesu bhante sālāyanāma kesalānam brāhmaṇagāme sambahule bhikkhū ārabbha “ye te bhikkhave bhikkhū navā acirapabbajitā adhunāgatā imam dhammadvinayam, te vo bhikkhave bhikkhū catunnam satipaṭṭhānānam bhāvanāya samādapetabbā nivesetabbā patiṭṭhāpetabbā”ti evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam.

Sakuṇagghisutta

Pucchā – tattheva āvuso porāṇakehi dhammasaṁgāhakamahāthererehi chaṭṭham saṁgītam sakuṇagghisuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyaṁ bhante sambahule bhikkhū ārabbha “bhūtapubbam bhikkhave sakuṇagghi lāpaṁ sakuṇam sahasā ajjhappattā aggahesi. Atha kho bhikkhave lāpo sakuṇo sakuṇagghiyā hariyamāno evam paridevasi mayamevamha alakkhikā, mayam appapuññā, ye mayam agocare carimha paravisaye, sacejja mayam gocare careyyāma sake pettike visaye, na myāham sakuṇagghi alam abhavissa yadidam yuddhāyā”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Mayamevamha alakkhikā, mayam appapuññā.

Ko pana te lāpa gocaro sako pettiko visayo.

Yadidam naṅgalakaṭṭhakarāṇam ledḍuṭṭhānam.

Ehi kho dāni me sakuṇagghi, ehi kho dāni me sakuṇagghi,

(Dāruguloviya vinivattitvā tasseva ledḍussa antare paccupādi. Aṭṭhakathā)

Evañhi tam bhikkhave hoti yo agocare carati paravisaye.

Tasmātiha bhikkhave mā agocare carittha paravisaye.

Gocare bhikkhave caratha sake pettike visaye.

Gocare bhikkhave carataṁ sake pettike visaye na lacchati māro otāram, na lacchati māro ārammaṇam.

Bhikkhunupassayasutta

Pucchā – tattheva āvuso porāṇakehi dhammasaṁgāhakamahāthererehi dasamaṁ samgītam bhikkhunupassayasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kismiṁ vatthusmiṁ kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante āyasmantam ānandattheram ārabbha bhāsitam. Āyasmā bhante ānando yāvattako ahosi bhikkhunīhi saddhiṁ kathāsallāpo tam sabbam bhagavato ārocesi. Tasmiṁ bhante vatthusmiṁ “evametam ānanda, evametam ānanda, yohi koci ānanda bhikkhu vā bhikkhunī vā catūsu satipaṭṭhanesu suppatiṭṭhitacitto viharati, tassetam pāṭīkaṅkham ulāram pubbenāparam visesam sañjānissatī”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Cundasutta

Pucchā – tattheva āvuso dutiye nālandavagge porāṇakehi dhammasaṁgāhakamahāthererehi tatiyam samgītam cundasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kismiṁ vatthusmiṁ kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante āyasmantamyeva ānandattheram ārabbha bhāsitam. Āyasmā bhante ānandathero cundena samaṇuddesena saddhiṁ yena bhagavā tenupasaṅkami. Upasaṅkamitvā bhagavantam abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi. Ekamantaṁ nisinno kho bhante āyasmā ānando bhagavantam etadavoca “ayam bhante cundo samaṇuddeso evamāha ‘āyasmā bhante sāriputto parinibbuto, idamassa paccīvara’nti. Api ca me bhante madhurakajāto viya kāyo, disāpi me na pakkhāyanti, dharmāpi maṁ nappaṭibhanti ‘āyasmā sāriputto parinibbuto’ti sutvā”ti. Tasmiṁ bhante vatthusmim “kim nu kho te ānanda sāriputto sīlakkhandham vā ādāya parinibbuto, samādhikkhandham vā, paññākkhandham vā, vimuttikkhandham vā, vimuttiñāṇadassanakkhandham vā ādāya parinibbuto”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Ayam bhante cudosamaṇuddeso evamāha.

Tasmātihānanda attadīpā viharatha attasaraṇā anaññasarāṇā dhammadīpā dhammasaraṇā anaññasarāṇā.

Bāhiyasutta

Pucchā – tattheva āvuso porāṇakehi dhammasaṁgāhakamahāthererehi pañcamam samgītam bāhiyasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kismiṁ vatthusmiṁ kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante āyasmantam bāhiyam ārabbha bhāsitam. Āyasmā bhante bāhiyo bhagavantam etadavoca “sādhu me bhante bhagavā saṅkhittena dhammam desetu, yamahaṁ bhagavato dhammam sutvā eko vūpakaṭṭho appamatto ātāpī pahitatto vihareyya”nti. Tasmiṁ bhante vatthusmim “tasmātiha tvam bāhiya ādimeva visodhehi kusalesu dhammesu. Ko cādikusalānam dhammānam, sīlañca suvisuddham diṭṭhicā ujukā”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Sīlaṭṭhitivagga

Ciraṭṭhitisutta

Pucchā – tattheva āvuso tatiye sīlaṭṭhitivagge porāṇakehi dhammasaṁgāhakamahāthererehi dutiyam

saṃgītam ciraṭhitisuttam kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kena kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – pātaliputte bhante āyasmantam bhaddam ārabbha āyasmata ānandatherena dhammadbhāṇḍāgārikena bhāsitam. Āyasmā bhante bhaddo sāyanhasamayam paṭisallānā vuṭṭhito yenāyasmā ānando tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā āyasmantam ānandam etadavoca “ko nu kho āvuso ānanda hetu ko paccayo, yena tathāgate parinibbute saddhammo na ciraṭhitiko hoti, ko panāvuso ānanda hetu ko paccayo, yena tathāgate parinibbute saddhammo ciraṭhitiko hoti”ti. Tasmiṃ bhante vatthusmim “sādhu sādhu āvuso bhadda, bhaddako kho te āvuso bhadda ummaṅgo”ti evamādinā āyasmata ānandatherena dhammadbhāṇḍāgārikena bhāsitam.

Bhaddako te āvuso bhadda ummaṅgo.

“Catunnam kho āvuso satipaṭṭhānānam abhāvitattā abahulīkatattā tathāgate parinibbute saddhammo na ciraṭhitiko hoti” –

Sirivadḍhasutta

Pucchā – tassāvuso bhagavatā arahato sammāsambuddhassa pāvacanasamudayabhūtāya mahāvaggapāliyā satipaṭṭhānasamayutte sīlaṭhitivagge navamam sirivadḍhasuttam kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kena kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – rājagahe bhante sirivaḍḍham gahapatiṃ ārabbha āyasmata ānandatherena dhammadbhāṇḍāgārikena bhāsitam. Sirivadḍho bhante gahapati ābādhiko hoti dukkhito bālhagilāno. Athakho bhante āyasmā ānando yenasirivaḍḍhassa gahapatissa nivesanam tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā paññatte āsane nisīdi. Nisajja kho āyasmā ānando sirivaḍḍham gahapatiṃ etadavoca “kacci te gahapati khamanīyam, kacci yāpanīyam, kacci dukkhā vedanā paṭikkamanti no abhikkamanti, paṭikkamosānam paññāyati no abhikkamo”ti. Na me bhante khamanīyam, na yāpanīyam, bālhā me dukkhā vedanā abhikkamanti no paṭikkamanti, abhikkamosānam paññāyati no paṭikkamo”ti. Tasmiṃ bhante vatthusmim “tasmātiha te gahapati evam sikkhitabba ‘kāye kāyānupassī viharissāmi ātāpī sampajāno satimā vineyya loke abhijjhā domanassam. Vedanāsu. Citte. Dhammesu dhammānupassī viharissāmi ātāpī sampajāno satimā vineyya loke abhijjhā domanassa’nti. Evañhi te gahapati sikkhitabba”nti. Evam kho āyasmata ānandatherena dhammadbhāṇḍāgārikena bhāsitam.

Iddhipādasamayutta

Moggallānasutta

Pucchā – iddhipādasamayutte āvuso catutthaṃ moggallānasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvathiyam bhante sambahule bhikkhū ārabbha bhāsitam. Sambahulā bhante bhikkhū heṭṭhāmigāramātupāsāde viharanti uddhaṭā unnaṭā capalā mukharā vikiṇṇavācā muṭṭhassatino asampajānā asamāhitā bhantacittā pākatindriyā. Tasmiṃ bhante vatthusmim āyasmantam mahāmoggallānam te bhikkhū samvejetvā “kim nu tumhe bhikkhave samviggā lomahaṭṭhajātā ekamantaṃ ṛhitā”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Acchariyam vata bho, abbhutam vata bho.

Nivātañca vata.

Ayañca migāramātupāsādo gambhīranemo.

Tumheva kho bhikkhave sañvejetukāmena moggallānenā bhikkhunā pādañguṭṭhakena migāramātupāsādo sañkampito sampakampito sampadhālito.

Tam kiñ maññatha bhikkhave, katamesañ dhammānam bhāvitattā bahulikatattā moggallāno bhikkhu evañ mahiddhiko evañ mahānubhāvo.

Anuruddhasamyutta

Bālhagilānasutta

Pucchā – anuruddhasamyutte āvuso porāṇakehi dhammasaṅgāhakamahātherēhi dasamañ samgītañ bālhagilānasuttam katha kam ārabbha kismiñ vatthusmiñ kena kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante sambahule bhikkhū ārabbha āyasmatañ anuruddhattherena bhāsitam. Sambahulā bhante bhikkhū āyasmantañ anuruddham ābādhikam dukkhitañ bālhagilānam etadavocum “katamenāyasmato anuruddhassa vihārena viharato uppānā sārīrikā dukkhā vedanā cittam na pariyādāya tiṭṭhantī”ti. Tasmiñ bhante vatthusmiñ “catūsu kho me āvuso satipaṭṭhānesu suppatiṭṭhitacittassa viharato uppānā sārīrikā dukkhā vedanā cittam na pariyādāya tiṭṭhantī”ti evamādinā āyasmatañ anuruddhattherena bhāsitam.

Ānāpānasamyutta

Mahākappinasutta

Pucchā – ānāpānasamyutte āvuso porāṇakehi dhammasaṅgāhakamahātherēhi sattamañ samgītañ mahākappinasuttam bhagavatā katha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante sambahule bhikkhū ārabbha “passatha no tumhe bhikkhave etassa bhikkhuno kāyassa iñjittattam vā phanditabbam vā”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Icchānaṅgalasutta

Pucchā – tattheva āvuso dutiyavagge pañhamam icchānaṅgalasuttam bhagavatā katha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – icchānaṅgale bhante sambahule bhikkhū ārabbha “sace kho bhikkhave aññatitthiyā paribbājakā evañ puccheyyūñ ‘katame nāvuso vihārena samañgo gotamo vassāvāsañ bahulañ vihāsi’ti. Evañ puṭṭhā tumhe bhikkhave tesam aññatitthiyānam paribbājakānam evañ byākareyyātha ānāpānassatisamādhinā kho āvuso bhagavā vassāvāsañ bahulañ vihāsi”ti evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam.

Sotāpattisamyutta

Cakkavattirājasutta

Pucchā – sotāpattisamyutte āvuso porāṇakehi dhammasaṅgāhakamahātherēhi pañhamam samgītañ cakkavattirājasuttam bhagavatā katha kam ārabbha kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyaṁ bhante sambahule bhikkhū ārabbha “kiñcāpi bhikkhave rājā cakkavattī catunnaṁ dīpānam issariyādhipaccam rajam kāretvā kāyassa bhedā param marañā sugatim saggam lokam upapajjati devānam tāvatiṁsānam sahabyatam, so tattha nandane vane accharāsaṅghaparivuto dibbehi ca pañcahi kāmaguṇehi samappito samaṅgibhūto paricāreti so catūhi dhammehi asamannāgato, atha kho so aparimuttova nirayā, aparimutto tiracchānayoniyā, aparimutto pettivisayā, aparimutto apāyaduggativinipātā”ti evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam.

Dīghāvu upāsakasutta

Pucchā – tattheva āvuso porāṇakehi dhammasaṁgāhakamahāthererehi tatiyam samgītam dīghāvuupāsakasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – rājagahe bhante dīghāvum upāsakam ārabbha bhāsitam. Bhagavā bhante dīghāvum upāsakam ābādhikam dukkhitam bālhagilānam etadavoca “kacci te dīghāvu khamanīyam, kacci yāpanīyam, kacci dukkhā vedanā paṭikkamanti no abhikkamanti, paṭikkamosānam paññāyati no abhikkamo”ti. Na me bhante khamanīyam, na yāpanīyam bālhā me dukkhā vedanā abhikkamanti no paṭikkamanti, abhikkamosānam paññāyati no paṭikkamoti. Tasmim bhante vatthusmim “tasmātiha te dīghāvu evam sikkhitabbaṁ buddhe aveccappasādena samannāgato bhavissāmī”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Yānimāni bhante bhagavatā cattāri sotāpattiyaṅgāni desitāni, samvijjante te dhammā mayi—

Tasmātiha tvam dīghāvu imesu catūsu sotāpattiyaṅgesu patiṭṭhāya cha vijjābhāgiye dhamme uttari bhāveyyāsi—

Mā tvam tāta dīghāvu evam manasākāsi.

Ingha tvam tāta dīghāvu yadeva te bhagavā āha, tadeva tvam sādhukam manasikarohi.

Paṇḍito bhikkhave dīghāvu upāsako.

Paccapādi dhammassānudhammaṁ.

Na ca mam dhammādhikaranam vihethesi.

Dīghāvu bhikkhave upāsako pañcannam orambhāgiyānam samyojanānam parikkhayā opapātiko tattha parinibbāyā anāvattidhammo tasmā lokā.

Veļudvāreyyasutta

Pucchā – tenāvuso bhagavatā...pe... sammāsambuddhena sotāpattisamāyutte sattamam samgītam veļudvāreyyasuttam katha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – kosalesu bhante veļudvāre nāma kosalānam brāhmaṇa gāme veļudvāreyyake brāhmaṇagahapatike ārabbha bhāsitam.

Veļudvāreyyakā bhante brāhmaṇagahapatikā bhagavantam etadavocum “mayaṁ bho gotama evamkāmā evamchandā evamadhippāyā puttasantādhasayanam ajjhāvaseyyāma...pe... jātarūparajataṁ sādiyeyyāma, kāyassa bhedā param marañā sugatim saggam lokam upapajjeyyāma, tesam no bhavaṁ gotamo amhākam evamkāmānam evamchandānam evamadhippāyānam tathā dammam desetu, yathā

mayam puttasambādhasayanaṁ ajjhāvaseyyāma...pe... kāyassa bhedā param maraṇā sugatim saggam lokam upapajjeyyāmā”ti. Tasmim bhante vatthusmim “attūpanāyikam vo gahapatayo dhammapariyāyam desessāmi, tam suṇātha sādhukam manasi karotha, bhāsissāmī”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Saraṇānivagga

Paṭhama mahānāmasutta

Pucchā – tattheva āvuso tatiye saraṇānivagge porāṇakehi dhammasaṁgāhakamahāthererehi paṭhamam samgītam paṭhamamahānāmasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sakkesu bhante kapilavatthusmim nigrodhārāme mahānāmam sakkam ārabbha bhāsitam. Mahānāmo bhante sakko bhagavantam etadavoca “idam bhante kapilavatthu iddhañceva phītañca bāhujaññam ākiññamanussam sambādhabyūham, so khvāham bhante bhagavantam vā payirupāsitvā manobhāvanīye vā bhikkhū sāyanhasamayaṁ kapilavatthum pavisanto bhantenapi hatthinā samāgacchāmi, bhantenapi assena samāgacchāmi, bhantenapi rathena samāgacchāmi, bhantenapi sakaṭena samāgacchāmi, bhantenapi purisena samāgacchāmi, tassa mayham bhante tasmiṁ samaye mussateva bhagavantam ārabbha sati, mussati dhammam ārabbha sati, mussati saṅgham ārabbha sati, tassa mayham bhante evam hoti imamhi cāham samaye kālam kareyyam, kā mayham gati, ko abhisamparāyo”ti. Tasmim bhante vatthusmim “mā bhāyi mahānāma, mā bhāyi mahānāma, apāpakam te maraṇam bhavissati apāpikā kālam kiriyā”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Dutiya saraṇānisakkasutta

Pucchā – tattheva āvuso dhammasaṁgāhakamahāthererehi pañcamam samgītam dutiyasaraṇānisakkasuttam bhagavatā kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sakkesu bhante kapilavatthusmim nigrodhārāme mahānāmamyeva sakkam ārabbha bhāsitam.

Mahānāmo bhante sakko bhagavantam etadavoca “idha bhante saraṇāni sakko kālañkato, so bhagavatā byākato ‘sotāpanno avinipātadhammo niyato sambodhiparāyaño’ti. Tatra sudam bhante sambahulā sakkā saṅgamma samāgamma ujjhāyanti khīyanti vipācenti ‘acchariyam vata bho, abbhutam vata

Bho, ettha dāni ko na sotāpanno bhavissati, yatra hi nāma saraṇāni sakko kālañkato, so bhagavatā byākato ‘sotāpanno avinipātadhammo niyato sambodhiparāyaño’ti, saraṇāni sakko sikkhāya aparipūrakārī ahosī”ti tasmiṁ bhante vatthusmim “yo so mahānāma dīgharattam upāsako buddham saraṇam gato, dhammam saraṇam gato, saṅgham saraṇam gato, so kathaṁ vinipātam gaccheyyā”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Paṭhama anāthapiṇḍikasutta

Pucchā – tattheva āvuso porāṇakehi dhammasaṁgāhakamahāthererehi chaṭṭham samgītam paṭhamaanāthapiṇḍikasuttam kattha kam ārabbha kismim vatthusmim kena kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sāvatthiyam bhante anāthapiṇḍikam gahapatim ārabbha āyasmatā sāriputtatherena dhammasenāpatinā bhāsitam.

Āyasmā bhhante sāriputtathero āyasmatā ānandatherena pacchāsamaṇena saddhim yena anāthapiṇḍikassa gahapatissa nivesanam tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā paññatte āsane nisīdi, nisajja kho āyasmā sāriputto anāthapiṇḍikam gahapatiṁ abādhikam dukkhitam bālhagilānam etadavoca “kacci te gahapati khamanīyam kacci yāpanīyam, kacci dukkhā vedanā paṭikkamanti, no abhikkamanti, paṭikkamosānam paññāyati, no abhikkamo”ti, na me bhante khamanīyam, na yāpanīyam, bālhā me dukkhā vedanā abhikkamanti, no paṭikkamanti, abhikkamosānam paññāyati, no paṭikkamoti. Tasmim bhante vatthusmim “yathā rūpena kho gahapati buddhe appasādena samannāgato assutavā puthujano kāyassa bhedā param marañā apāyam duggatim vinipātam niyaram upapajjati tathārūpo te buddhe appasādo natthi, atthi ca kho te gahapati buddhe aveccappasādo ‘itipi so bhagavā araham sammāsambuddho...pe... bhagavā’ti tañca pana te buddhe aveccappasādam attani samanupassato thānaso vedanā paṭippassambheyyā”ti evamādinā āyasmatā sāriputtatherena dhammasenāpatinā bhāsitam.

Yassa saddhā tathāgate, acalā suppatiṭhitā;
Sīlañca yassa kalyāṇam, ariyakantam pasaṁsitaṁ.

Saṅge pasādo yassatti, ujubhūtañca dassanam;
Adaliddoti tam āhu, amogham tassa jīvitam.

Tasmā saddhañca sīlañca, pasādam dhammadassanam;
Anuyuñjetha medhāvī, saram buddhānasāsanam.

Puññābhīsandavagga

Mahānāmasutta

Pucchā – tattheva āvuso puññābhīsandavaggo porāṇakehi dhammasaṅgāhakamahātherēhi sattamam saṅgītam mahānāmasuttam bhagavatā kattha kam ārabba kismim vatthusmim kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sakkesu bhante kapilavatthusmim mahānāmam sakkaṁ ārabba bhāsitam.

Mahānāmo bhante sakko bhagavantam etadavoca “kittāvatā nu kho bhante upāsako hotī”ti. Tasmim bhante vatthusmim “yato kho mahānāma buddham saraṇam gato hoti, dhammam saraṇam gato hoti, saṅgham saraṇam gato hotī”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Kittāvatā nu kho bhante upāsako hoti.

Kāligodhasutta

Pucchā – tattheva āvuso porāṇakehi dhammasaṅgāhakamahātherēhi navamam saṅgītam kāligodhasuttam bhagavatā kattha kam kārabba kathañca bhāsitam.

Vissajjanā – sakkesu bhante kāligodham nāma sākiyāniṁ ārabba “catūhi kho godhe dhammehi samannāgatā ariyasāvikā sotāpannā hoti avinipātadhammā niyatā sambodhiparāyaṇā”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam.

Lābhā te godhe, suladdham te godhe, sotāpattiphalaṁ tayā godhe –

Nandiyasakkasutta

Pucchā – tenāvuso jānatā...pe... sammāsambuddhena sotāpattisam̄yutte puññābhīsandavagge dasamañ nandiyasakkasuttam̄ kattha kam̄ ārabbha kismiñ vatthusmiñ kathañca bhāsitam̄.

Vissajjanā – sakkesu bhante kapilavatthusmim̄ nigrodhārāme nandiyam̄ sakkam̄ ārabbha bhāsitam̄. Nandijo bhante sakko bhagavantam̄ etadavoca “yasseva nu kho bhante ariyasāvakassa cattāri sotāpattiyañgāni sabbena sabbam̄ sabbathāsabbam̄ natthi, sveva nu kho bhante ariyasāvako pamādavīhārī”ti. Tasmim̄ bhante vatthusmim̄ “yassa kho nandija cattāri sotāpattiyañgāni sabbenasabbam̄ sabbathāsabbam̄ natthi, tamaham̄ bāhiro puthujjanapakkhe ṭhitoti vadāmī”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam̄.

Saccasam̄yutta

Tiracchānakathāsutta

Pucchā – saccasam̄yutte āvuso porāṇakehi dhammasam̄gāyakamahātherēhi dasamañ samgītam̄ tiracchānakathāsuttam̄ bhagavatā kattha kam̄ ārabbha kathañca bhāsitam̄.

Vissajjanā – sāvatthiyam̄ bhante sambahule bhikkhū ārabbha mā bhikkhave anekavihitam̄ tiracchānakathām̄ katheyātha. Seyyathidam̄, rājakathām̄ corakathām̄ mahāmattakathām̄ senākathām̄ bhayakathām̄ yuddhakathām̄ annakathām̄ pānakathām̄ vatthakathām̄ sayanakathām̄ evamādinā bhante bhagavatā bhāsitam̄.

Idam̄ dukkhanti katheyātha.

Tasmātiha bhikkhave idam̄ dukkhanti yogo karañyo...pe... ayam̄ dukkhanirodhagāminī paṭipadāti yogo karañyo.

Dhammadakkappavattanasutta

Pucchā – tattheva āvuso dhammadakkappavattanavagge porāṇakehi dhammasam̄gāhakamahātherēhi paṭhamam̄ samgītam̄ dhammadakkappavattanasuttam̄ bhagavatā kattha kam̄ ārabbha kathañca bhāsitam̄.

Vissajjanā – bārāṇasiyam̄ bhante isipatane migadāye pañcavaggiye bhikkhū ārabbha “dve me bhikkhave antā pabbajitena nasevitabbā. Katame dve, yo cāyam̄ kāmesu kāmasukhālikānuyogo hīno gammo pothujjaniko anariyo anatthasam̄hito, yo cāyam̄ attakilamathānuyogo dukkho anariyo anatthasam̄hito, ete kho bhikkhave ubho ante anupagamma majjhimāpaṭipadā tathāgatena abhisambuddhā”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam̄.

Āsavakkhayasutta

Pucchā – tattheva āvuso kotigāmavagge porāṇakehi dhammasam̄gāhakamahātherēhi pañcamam̄ samgītam̄ āsavakkhayasuttam̄ bhagavatā kattha kam̄ ārabbha kathañca bhāsitam̄.

Vissajjanā – sāvatthiyam̄ bhante sambahule bhikkhū ārabbha “jānatoham̄ bhikkhave passato āsavānam̄ khayam̄ vadāmi, no ajānato apassato. Kiñca bhikkhave jānato passato āsavānam̄ khayo hoti, idam̄ dukkhanti bhikkhave jānato passato āsavānam̄ khayo hoti, ayam̄ dukkhasamudayoti, ayam̄ dukkhanirodhoti, ayam̄ dukkhanirodhagāminīpaṭipadāti jānato passato āsavānam̄ khayo hoti. Evam̄ kho bhikkhave jānato evam̄ passato āsavānam̄ khayo hoti. Tasmātiha bhikkhave “idam̄ dukkha”nti yogo karañyo, ayam̄ dukkhasamudayoti, ayam̄ dukkhanirodhoti, ayam̄ dukkhanirodhagāminīpaṭipadāti yogo

karaṇīyo”ti evam̄ kho bhagavatā bhāsitam̄.

Sīsapāvanasutta

Pucchā – tattheva āvuso sīsapāvanavagge porāṇakehi dhammasaṃgāhakamahātherēhi paṭhamam̄ samgītam̄ sīsapāvanasuttam̄ bhagavatā kattha kam̄ ārabbha kathañca bhāsitam̄.

Vissajjanā – kosambiyam̄ bhante sīsapāvane sambahule bhikkhū ārabbha “tam̄ kiṃ maññatha bhikkhave, katamam̄ nukho bahutaram̄ yāni vā mayā parittāni sīsapāpanñāni pāṇinā gahitāni yadidam̄ upari sīsapāvane”ti evamādinā bhagavatā bhāsitam̄.

Pañcagatipeyyālavagga

Pucchā – tattheva āvuso porāṇakehi dhammasaṃgāhakamahātherēhi pariyoṣānabhāvena samgīto pañcagatipeyyālavagge, bhagavatā kattha kam̄ ārabbha kathañca bhāsito.

Vissajjanā – vesāliyam̄ bhante sambahule bhikkhū ārabbha “tam̄ kiṃ maññatha bhikkhave, katamam̄ nu kho bahutaram̄, yo vāyam̄ mayā paritto nakhasikhāyam̄ paṃsu āropito, ayam vā mahāpathavī”ti evamādinā bhagavatā bhāsito.

Pucchā – ke āvuso sikkhanti.

Vissajjanā – sekkhā ca bhante puthujjanakalyāṇakā ca sikkhanti.

Pucchā – ke āvuso sikkhitasikkhā.

Vissajjanā – arahanto bhante sikkhitasikkhā.

Pucchā – kattha āvuso ṭhitam̄.

Vissajjanā – sikkhākāmesu bhante ṭhitam̄.

Pucchā – ke āvuso dhārenti.

Vissajjanā – yesam̄ bhante vattati te dhārenti.

Pucchā – kassa āvuso vacanam̄.

Vissajjanā – bhagavato bhante vacanam̄ arahato sammāsambuddhassa.

Pucchā – kena āvuso ābhataṁ.

Vissajjanā – paramparāya bhante ābhataṁ.